Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: G078 **Tantárgy neve**: Bevezetés a pszichológiába **Tantárgy neve angolul:** Introduction in to Psychology	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és **óraszáma**: 15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** zárthelyi dolgozat.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Pszichológiai alapismeretek, alapfogalmak
A pszichológia története
A pszichológia biológiai alapjai
A megismerési folyamatok: percepció, figyelem, emlékezet, tanulás, gondolkodás, képzelet
Kreativitás, intelligencia
A motiváció és az érzelmek. Az érzelmi intelligencia
Az akarati tulajdonságok, szándékos és automatikus cselekvés. Készség, szokás. A készségtanulás folyamata
A személyiség dinamikus organizációja, szerkezete, alrendszerei

Számonkérési és értékelési rendszer:

A félévi aláírás megszerzésének feltétele: az órákon való részvétel, valamint a félév során két eredményes zárthelyi dolgozat megírása, melyeknek funkciója a folyamatos készülés serkentése, illetve az írásbeli vizsgára történő felkészülés megalapozása.

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.
A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, feleletválasztásos és kifejtést igénylő, valamint esszékérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

PINCZÉSNÉ PALÁSTHY I. – GIRASEK J. – KATHYNÉ MOGYORÓSSY A. (szerk.): *Általános lélektan – Szöveggyűjtemény*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2018, ISBN: 978-615-585-310-4.
N. KOLLÁR K. – SZABÓ É. (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-389-672-X.
PLÉH CS. – BOROSS O. (szerk.): *Bevezetés a pszichológiába*, Osiris Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-389-478-6.

Ajánlott irodalom:

ATKINSON, R. C. et al.: *Pszichológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 963-389-713-0.
BERNÁTH L. – RÉVÉSZ GY.: *A pszichológia alapjai*, Tertia Kiadó, Budapest, 2002, ISBN: 963-858-662-1.
PLÉH CS.: *A lélektan története*, Osiris Kiadó, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-276-052-0.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Pedagógia és Pszichológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: TPSZI1N **Tantárgy neve**: Pszichológia [1] **Tantárgy neve angolul:** Psychology [1]	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., gyak. és **óraszáma**: 15, 15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** dolgozatok.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 2.	
Előtanulmányi feltételek: *G078 Bevezetés a pszichológiába	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Előadás:
A pszichikus fejlődés fogalma, tényezői, elméletei
Az életkori periodizáció modelljei
A fejlődés vertikális bemutatása, az egyes életkorok fázistipikus jellemzői:
az intrauterin fejlődés és
az extrauterin fejlődés (újszülöttkor, csecsemőkor, kisgyermekkor, óvodáskor, kisiskoláskor, prepubertáskor, serdülőkor, ifjúkor)
A longitudinális fejlődés értelmezése, a pszichikus funkciók fejlődésének tendenciái

Szeminárium:
A pszichológia vizsgálati eljárásai
A gyermeki rajz fejlődési folyamata
A figyelem, emlékezet, gondolkodás fejlettségének összehasonlító vizsgálatai
Az iskolaérettség vizsgáló eljárásai
A pszichikus folyamatok longitudinális fejlődése, fejlődési tendenciák

Számonkérési és értékelési rendszer:

A gyakorlati jegy az alábbi részfeladatok eredményéből tevődik össze:
zárthelyi dolgozatok, szemináriumi beszámoló, prezentáció és/vagy dolgozat osztályzata

A szemináriumi beszámoló, prezentáció (dolgozat) választható témavariánsai:
a. Három-három különböző életkorú gyermek fejlettségének összehasonlítása valamely kognitív funkció aspektusából
b. Egy gyermek iskolaérettségi vizsgálata
c. Egy pszichikus funkció longitudinális fejlődési folyamatának bemutatása

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

ARANY E. – GIRASEK J. – PINCZÉSNÉ PALÁSTHY I.: *Pszichológiai vizsgálati módszerek gyűjteménye, Tanulmányi füzetek 1*., DRHE, Debrecen, 2017, ISBN: 978-963-8429-95-7.

MÉREI F. – BINÉT Á.: *Gyermeklélektan*, Medicina Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-310-799-7.

PINCZÉSNÉ PALÁSTHY I. (szerk.): *Fejlődés- és pedagógiai pszichológia – Szöveggyűjtemény*, KFRTKF, Debrecen, 2007.

Ajánlott irodalom:

MARGITICS F.: *A személyiség fejlődése*, *RE-PE-T-HA Könyvek*, Debreceni Egyetem, Debrecen, 2011.

SALAMON J.: *A megismerő tevékenység fejlődéslélektana*, Magyar Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1994, ISBN: 963-194-367-4.

VAJDA ZS.: *A gyermek pszichológiai fejlődése*, Helikon Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 978-963-208-992-8.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó, főiskolai tanár, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Pedagógia és Pszichológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: TEGTA1E **Tantárgy neve**: Egészségtan **Tantárgy neve angolul:** Hygiene	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: gyak. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: Egyéni, illetve csoportmunka, referátumok, projektmunkák, portfóliók készítése, szakterületen dolgozó szakemberek meghívása (infektológus, addiktológus, antropológus, mentálhigénikus, andragógus, stb.) terepmunkával egybekötött kvíz játékok.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** Évközi számonkérésben zárthelyi dolgozat, esettanulmányok beadása, kutatási beszámolók, tudományos interjúk, témadiskurzusok és disputák, írásos tesztek. Végső érdemjegy kialakításában az évközi munka összegzése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A magyar populáció egészségi állapota, az egészségügyi intézményrendszer. Ember és egészség. Egészségkultúra, az emberi szervezet működése. Az egészséges életmód, egészségtudatos magatartás. Az egyedfejlődés kockázati tényezői. elfeledett betegségek újólagos megjelenése. Civilizációs ártalmak (stressz, táplálkozás, mozgás, szenvedélybetegségek,). Érzetek, érzések, érzelmek. Maradandó/fogyatékossággal élők iránti érzékenyítés, egészségnevelése és fejlesztése, (média sugallta testképzavarok). Ételintoleranciák, egészségnevelésben és fejlesztésben, az egészség és életmódkultúra. A család és az iskola szerepe az egészség megőrzésben, prevenció a betegségek kialakulásában. A bioszféra (levegő, napfény, légkör hatása az egészségre. A humánökológia, a bioritmus egészségdimenziójában, demográfia és családtervezés.
Az egészségnevelés immanens jellege iskoláskorúak és idősek gondozási feladatai (pedagógusok és szociális gondozók szerepe).

Számonkérési és értékelési rendszer:

A gyakorlati jegy a szorgalmi időszakban az elvégzett feladatok megoldása révén, az évközi munka alapján teljesül. A részismeretek szintetizálása adja a komplex számonkérés lehetőségét. Az osztályozás a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSZ) 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

VÍZVÁRI L.: *Egészségtan*, Műszaki Kiadó, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-166-026-5.
HIDVÉGI T.: *Civilizációs betegségek*, SpringMed Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-463-969-520-7.
BARABÁS K. (szerk.): *Egészségfejlesztés (Alapismeretek pedagógusok számára)*, Medicina Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 963-226-034-0.

További ajánlott irodalom:

BENKŐ ZS.: *Egészségfejlesztési kézikönyv*, Mozaik Kiadó, Szeged, 2009, ISBN: 978-963-697-580-7.
JÁMBOR GYULÁNÉ – KISS F.: *Egészségtan (Testi és lelki egészségünk)*, Mozaik Kiadó, Szeged, 2006, ISBN: 963-6973-344-3.
EMBER I. (szerk.): *Környezet-egészségtan*, Dialóg Campus Kiadó, Pécs, 2006, ISBN: 978-963-954-286-0.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei

- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Nagy Zoltán, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Természettudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: TINFI1N **Tantárgy neve**: Informatikai alap- és felhasználói ismeretek [1] **Tantárgy neve angolul:** Basic ICT Studies [1]	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: gyak. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: tematikus prezentációk.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** beadandó dolgozat, prezentáció tartása.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 5.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Szövegszerkesztés. Szerkesztési műveletek. Szövegformátumok: karakter-, bekezdés-, oldal- és szakaszbeállítások, stílusok. Élőfej és élőláb, oldalszámozás. Ábrák és grafikus elemek. Táblázatok. Egyéb eszközök (láb- és végjegyzetek, hivatkozások, tartalomjegyzék, tárgymutató stb.). Irodalomjegyzék összeállítása. Beadandó dolgozat készítése.
Prezentációs eszközök alkalmazása, bemutató összeállításának lépései. Felkészülés előadásokra, anyaggyűjtés, hatásos prezentáció kialakítása. Mintaelőadás tartása.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Beadandó dolgozat a szorgalmi időszakban.
A dolgozat (Word dokumentum) tartalmi és formai követelményeit a hallgatók a félév során megismerik. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer meg lehet kísérelni kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette.

Hallgatói prezentációk a szorgalmi időszakban.
A hallgatók a félév során egy adott témát választanak, és a beadandó dolgozat tartalmi részét, valamint a félév végén megtartott prezentációt (mintaelőadást) ebből a témából kell elkészíteni. A prezentáció legalább 10 és legfeljebb 15 perces, és az előadónak PowerPoint bemutatót kell hozzá készíteni. A prezentációt rövid, a hallgatósággal közös megbeszélés követi, ahol a többi hallgató kérdéseket tehet fel az előadónak. A megbeszélésen mutatott hallgatói aktivitás, valamint a kérdésekre adott válaszok egyaránt beszámítanak a prezentációk végső értékelésébe (az előadásokon mutatott aktivitást illetően maximum egy érdemjegy erejéig).

A félévi osztályzatot a beadandó dolgozat és a megtartott prezentáció érdemjegyének átlaga adja, amennyiben mindegyik legalább elégséges. Ha bármelyik érdemjegy elégtelen, a félévi osztályzat elégtelen.

Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

Informatika gyakorlati feladatok, (A gyakorlat anyaga és segédanyagok a felkészüléshez.) http://bodaistvan.hu/infalap/feladatok.html, 2019.

BÁRTFAI B.: *Word 2013 zsebkönyv*, BBS-INFO Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-942-584-2.

BÁRTFAI B.: *PowerPoint 2013 zsebkönyv*, BBS-INFO Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-942-585-9.

További ajánlott irodalom:

ATKINSON, C.: *Ne vetíts vázlatot! A hatásos prezentáció*, Szak Kiadó, Bicske, 2008, ISBN: 978-963-986-303-3.

REYNOLDS, G.: *A meztelen előadó*, HVG Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-304-062-1.

STRUCZ Z. – LŐRINCZ É. A.: *Prezentáció*, Typotex Kiadó, Budapest, 2013, https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0023_Prezent/adatok.html, 2019.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.

c) attitűdje
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

d) autonómiája és felelőssége
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Boda István, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Matematika és Informatika Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: B030-A, B031-A **Tantárgy neve**: Bibliaismeret [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Bible Knowledge [1, 2]	**Kreditértéke:** 5, 5
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., ea. és **óraszáma**: 60, 60 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: előadás, önálló és csoportos szövegelemzés, hallgatói előadás, csoportos beszámoló.	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** tesztek, félév közepén zárthelyi dolgozat (ezeken a részvétel nem kötelező, részletesen lásd lentebb).	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: B030-A Bibliaismeret [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A teológiai tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen bibliaismeret megszerzése. A hallgatók megszerzik a kellő jártasságot a Szentírás önálló és csoportos tanulmányozásához. Megismerik a bibliai történetek legfontosabb összefüggéseit és a bibliai irodalom egymásra épülő részeit. Alapozó tárgy, tehát a hallgatók képessé válnak az elmélyült, magas szintű biblikus tanulmányok folytatására.
Rövid, átfogó bevezetés a Szentírás tanulmányozásához (bibliai nyelvek, helyszínek, könyvek keletkezési folyamata, út a kanonizálás felé; nemzeti nyelvű bibliák.)
A Tóra. (1-5Móz)
Könyvek a választott nép történetéről. (Józs, Bír, Ruth. 1-2Sám, 1-2Kir, 1-2 Krón. Ezsdr, Neh, Eszt)
Költői szövegek és bölcsességirodalom az Ószövetségben. (Költői szövegek a történeti könyvekben; Zsolt, Jób, Péld, Préd, Én, JSír)
A prófétai irodalom. (Az Ószövetség prófétai könyvei)
Az evangéliumok. (Mt, Mk, Lk, Jn)
Az egyház az Újszövetségben. (ApCsel, Pál, deutero-Páli levelek, pásztori levelek, kat. levelek)
Az újszövetségi apokaliptika. (Jel)

Számonkérési és értékelési rendszer:

Kollokvium, ami az évközi számonkérések során nyújtott teljesítmény alapján kiváltható.
A hallgatók lehetőséget kapnak a kollokvium kiváltására, a memoriterek felmondásának kivételével. A félév során megtanulandó memoriterek listáját az oktató a félév elején közli a hallgatókkal. A kollokvium kiváltása érdekében a hallgatók félévente három tesztet és egy félév-

közepi zárthelyi dolgozatot írhatnak. A tesztek 12-15 kérdést tartalmaznak, ezek mindegyike feleletválasztási lehetőséget kínál (négy válasz). A tesztek időkerete: 15 perc. A zárthelyi dolgozat esetében különböző kérdésekre kell megadott, egyértelműen jelzett terjedelmi keretek között választ megfogalmazni (rövid, néhány mondatos feleletek a kérdések nagy részében, ill. max. egy oldalban kell kifejteni a választ dolgozatonként egy kérdés esetén). A zh. időkerete: 90 perc. Az évközi számonkérésen nem kötelező részt venni, ezekkel a hallgató könnyíthet vizsgaidőszaki leterheltségén. Minden számonkérés teljesítésével pontokat lehet szerezni, ezek félév végi összege alapján kerül sor a teljesítmény százalékos, valamint érdemjeggyel történő megállapítására. Ha valaki nem vett részt egy vagy több számonkérésen, akkor a pontszáma azokban az esetekben nulla. Az egyes számonkérések eredményéről az oktató a számonkérést követő hét munkanapon belül ad tájékoztatást. Az összesített pontszámmal meghatározott, megajánlott jegyet az oktató a félév utolsó hetében, az utolsó számonkérés után közli, ezt a jegyet a hallgató nem köteles elfogadni. Minden hallgató jelentkezik kollokviumra. A kollokvium első részeként kerül sor a memoriterek felmondására, melynek teljesítése az érdemjegy megszerzésének előfeltétele (beugró), ezt a részt nem érdemjeggyel, hanem megfelelt/nem felelt meg minősítéssel értékeli az oktató. A memoriterek felmondását követően a hallgató jelzi, hogy kéri a megajánlott jegy rögzítését, vagy folytatja a kollokviumot.
Ha a hallgató vizsgázik, érdemjegye mindenképp felelete alapján kerül megállapításra (tehát a felelet után már nem kérheti inkább mégis a megajánlott jegyet). A vizsga a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28§ alapján zajlik. A hallgató a felelet előtt legalább 25 perc felkészülési időt kap, feleletre 20 perc áll rendelkezésre. Sikertelen felelet esetén póttétel húzására nincs lehetőség. A felelet osztályozása a TVSz 28§ (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
Biblia–Istennek az Ószövetségben és az Újszövetségben adott kijelentése-magyarázó jegyzetekkel (Magyarázatos Biblia), Veritas – Harmat, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-288-145-4.

További ajánlott irodalom:
BARTHA T. (szerk.): *Keresztyén Bibliai Lexikon 1–2. köt.*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1.:1993, 2.:1995, ISBN: 963-300-529-9.
HODOSSY-TAKÁCS E.: A próféta, a pap, a jós és a beteljesedés, in: KUSTÁR Z. – BARÁTH B. – GONDA L. – HODOSSY-TAKÁCS E. (szerk.): *Orando et laborando: A Debreceni Református Hittudományi Egyetem 2005/2006. évi értesítője (468. tanév)*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2006, (103–114).
HODOSSY-TAKÁCS E.: Jeremiás haragja: Megjegyzések Jeremiás korának társadalomtörténetéhez és teológiai válaszkeresési kísérleteihez, in: KARASSZON I. (szerk.): *Hálaáldozat: Tanulmányok Dr. Molnár János dékán tiszteletére 70. születésnapja alkalmából*, Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, Komárom, 2008, (94–113), ISBN: 978-80-89234-74-5.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Hodossy-Takács Előd, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Bibliai Teológiai és Vallástörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Az egyház életrendje
Kredittartománya:11 kredit
Felelőse: Dr. Gaál Sándor
Tantárgyai:

1) Egyházismeret — az adott szakon
2) Gyülekezetépítés [1, 2]
3) Speciális egyházjog [1, 2]

Tantárgy kódja: G030 **Tantárgy neve**: Egyházismeret **Tantárgy neve angolul:** Ecclesiastics	**Kreditértéke:** 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** témafeldolgozás.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: **—**	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A kurzus során bemutatásra kerül az egyház lényege a Szentírásban valamint a református hitvallásokban. Az egyház egysége, szentsége, egyetemessége és apostoli jellege a református tanítás szerint kerül ismertetése. A hallgatók az elméleti ismeret mellett áttekintik a Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítését, és annak jelenlegi működését.

Számonkérési és értékelési rendszer:

A vizsgára állás feltétele egy elemző esszé elkészítése, megadott szempontok alapján, Makkai Sándor: *Holttenger* című regényéről.

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

MAKKAI S.: *Az egyház missziói munkáj*a, Révai, Budapest, 1938.
KUIPER, R. B.: *Az egyház: Krisztus dicsőséges teste*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1994, ISBN: 963-300-567-1.
II. Helvét Hitvallás.
Heidelbergi Káté.
A Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és kormányzatáról szóló 2013. évi törvény
MAKKAI S.: *Holttenger* (regény), Kráter Kiadó, Pomáz, 2012, ISBN: 978-963-298-046-1.

További ajánlott irodalom:

GAÁL S.: *"A kezdeményező egyház" — Victor János egyházépítő szolgálata különös tekintettel a misszióra és a gyülekezetépítésre*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2006, ISBN: 978-963-8429-55-1**.**

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

b) képességei

- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Gaál Sándor, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Missziói és Felekezeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: G031-A **Tantárgy neve**: Felekezetismeret [1] **Tantárgy neve angolul:** Ecumenical Studies [1]	**Kreditértéke:** 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** témakidolgozások, esszék.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Cél:
A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a legfontosabb keresztyén felekezeteket azok önértelmezése alapján. A kurzus bevezetést nyújt az ökumenikus mozgalom történetébe, ismerteti a legfontosabb nemzetközi egyházi szervezeteket és bevezetést nyújt az ökumenikus teológia művelésébe. A kurzus elvégzése segít abban, hogy a hallgató hivatása gyakorlása során képes legyen felelős és teológiailag megalapozott döntéseket hozni felekezetközi és az ökumenét érintő kérdésekben.

A kurzus témái:

1. Bevezetés, fogalmak
2. Egyházak a világban
3. Az egyház fogalma az állami egyházjogban
4. Az Ortodox Egyház
5. A Görögkatolikus Egyház
6. A Római Katolikus Egyház
7. Az Anglikán Egyház
8. A világ reformátussága
9. Az Evangélikus Egyház
10. A Valdens Egyház
11. A Metodista Egyház
12. A Baptista Egyház
13. A Pünkösdi Egyház és a karizmatikus mozgalom
14. Új vallási mozgalmak
15. Bevezetés az ökumenikus mozgalom történetébe
16. Bevezetés az ökumené teológiájába
17. A Római Katolikus Egyház és az ökumené

18. Az Egyházak Világtanácsa
19. Az Európai Egyházak Konferenciája
20. A Református Egyházak Világközössége
21. A Lutheránus Világszövetség
22. Az Európai Protestáns Egyházak Közössége
23. Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa

Számonkérési és értékelési rendszer:

Tereplátogatási napló és szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A hallgató a szorgalmi időszak során 3 felekezet istentiszteletét látgatja meg majd tapasztalatairól, előre megadott szempontok alapján tereplátogatási naplót készít. A napló minimális terjedelme 6000 szó. A napló beadása a szóbeli vizsgára állás feltétele.

A vizsga egy „A" és egy „B" tételrészből áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A", mind pedig a „B" tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BAJUSZ F.: *Az ökumenikus mozgalom története és mai problémái* (akadémiai jegyzet), Budapesti Református Teológiai Akadémia Ökumenikai Tanszéke, Budapest, 1985.
GESZTELYI T. (szerk.): *Egyházak és vallások a mai Magyarországon*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991, ISBN: 963-055-893-9.
HUNYADI L.: *A világ vallásföldrajza*, Végeken Kiadó, Budapest, 1995, ISBN: 963-848-600-7.
DÖRNYEI L. – KŐVÁGÓ S. – SIMONNÉ PALLOS P. (szerk.): *Egyháztörténeti Szöveggyűjtemény, Válogatás a magyarországi egyházak történeti irodalmából*, Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar, Kaposvár, 2000, ISBN: 963-717-293-9.
ÉRSZEGI M. A.: *Pápa, Szentszék, Vatikán*, Szent István Társulat, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-27747-2-5.
2011/CCVI. sz. törvény „A lelkiismereti és a vallásszabadság jogáról valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról".

További ajánlott irodalom: -—

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

b) képességei
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Missziói és Felekezettudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: R010-A **Tantárgy neve**: Hitvallásismeret [1] **Tantárgy neve angolul:** Reformed Confessions [1]	**Kreditértéke:** 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: tematikus prezentációk.	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** a leadott kátékérdésekből szóbeli rendszeres számonkérés.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A Heidelbergi Káté (HK) és a II. Helvét Hitvallás megismerése, hogy a hallgatók a teológia tudományának művelése és a lelkészi munkára való készülés alapvetően szükséges ismeretanyagának egy részét már itt elsajátítsák. Az előadások hangsúlyt helyeznek a Hitvallás Heidelbergi Kátéval való összehasonlítására, és segítséget kívánnak nyújtani a rendszeres teológia műveléséhez és a teológiai gondolkodás útján való elinduláshoz. A Hitvallások tanulása folyamán hangsúly esik a jellegzetes református tanítások megismerésére.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

SZŰCS F.: *Hitvallásismeret*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 978-963-980-802-7.
TŐKÉS I.: *A Második Helvét Hitvallás magyarázata*, Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Nagyvárad, 2006, ISBN: 973-834-178-7.
A Heidelbergi Káté és a Második Helvét Hitvallás, Kálvin Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-558-222-8.

További ajánlott irodalom:

FEKETE K.: *A heidelbergi káté magyarázata, Hálaadásra vezető vigasztalás 129 kérdés-feleletben*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-558-226-6.

BÖLCSKEI G.: Erasmus és Luther hatása Huldrych Zwingli teológiai gondolkodására, in: BÉRES T. – KODÁCSY-SIMON E. – OROSZ G. V. (szerk.): *Krisztusra tekintve hittel és reménnyel: Ünnepi kötet Reuss András professzor 70. születésnapjára*, Luther Kiadó, Budapest, 2008, (27–32), ISBN: 978-963-9571-79-2.

BARTH, K.: *A keresztény tanítás a Heidelbergi Káté alapján*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-558-227-3.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

c) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

d) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bölcskei Gusztáv, egyetemi tanár, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Dogmatika Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: R017-A **Tantárgy neve**: Keresztyén hitünk alapjai **Tantárgy neve angolul:** Foundations of Our Christian Faith	**Kreditértéke:** 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: tematikus prezentációk, szerepjáték.	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** témakidolgozások, célcsoporthoz illeszkedő referátum.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: R010-A Hitvallásismeret [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A keresztyén teológia meghatározó dogmatikai témáinak (Istentan, krisztológia, ekkléziológia, eszkatológia stb.) és kérdéseinek alapszintű ismeretének megértése és elsajátítása az előadások és kötelező olvasmányok alapján. A tantárgy célja, hogy a diákok az alapvető teológiai témákat jól feltudják használni majd a korcsoportok képzésénél.. További célok: kritikus gondolkodás kialakítása, az érvelés és a hitbeli meggyőzési módszerek ismertetése, valamint a teológiai problémamegoldó készség kialakítása és fejlesztése.

Tematika:
Források és módszerek. A teológia forrásai
Kijelentés. Isten dogmája, a Szentháromság dogmája
Jézus Krisztus személye
Jézus Krisztus műve és állapotai és a történeti Jézus-kutatás
Kegyelemből, hit által. A Krisztusban való üdvösség
Az ember. A bűn lényege és következményei
A keresztyén élet állomásai (üdvrend)
Az egyház. A gyülekezet élet
A kegyelem eszközei és a szentség dogmája
A végső dolgok: a keresztény reménység
A kereszténység és a világvallások
A teremtés és a gondviselés
A Szentlélekről szóló tanítás
Az eleve elrendelés, predestináció

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban. A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

RAVASZ L.: *Kis dogmatika, Hitünk igazságai,* Kálvin Kiadó, Budapest, 1996, ISBN*:* 963-300-370-9.

BARTH K.: *Kis dogmatika*, Országos Református Missziói Munkaközösség Kiadó, Budapest, 1947.

ALISTER E. McGRATH: *Bevezetés a keresztyén teológiába*, Osiris,1995, Budapest**, ISBN:** 963-379-119-7.

További ajánlott irodalom:

KOVÁCS Á.: *A liberális teológia ekkléziológiája: világmegváltó szabadság?* Collegium doctorum: Magyar református teológia, 2015*,* 11 (28-38).

KOVÁCS Á.: *A Debreceni Hitvallás (1875) mint a liberális teológia 'dogmatikájának' görbe tükre*, *STUDIA debreceni teológiai tanulmányok* VII. évf.:1, (43-49), 2015, ISSN: 2415-9735.

KOVÁCS Á.: *A liberális krisztológia: a legendák Krisztusa és Jézus szelleme*, *STUDIA doctorum theologiae protestantis: A kolozsvári protestáns teológia kutatóintézetének kötetei* 2012: 1. (210-225), 2012.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Kovács Ábrahám, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Dogmatika Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: R027 **Tantárgy neve**: Általános és protestáns etika **Tantárgy neve angolul:** General and Protestant Ethics	**Kreditértéke:** 4
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 6.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: **az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tanegység célja, hogy átfogó képet kapjanak a hallgatók a protestáns teológiai- és szociáletika legfontosabb tanításáról, és képesek legyenek a teológiai felismeréseket a gyakorlatban alkalmazni; sajátítsák el az etikai véleményformálás módszerét és legyenek képesek teológiailag érvelni a kialakított etikai döntések mellett.

Tematika:

1. Az etika, morál, ethosz fogalmi tisztázásai
2. A keresztyén etika bibliai és teológiai alapjai
3. Keresztyén antropológia
4. Krisztus-követés
5. Istenkép és emberkép
6. Munka és ünnep
7. Ökológia és teremtésvédelem
8. Kultúra, játék, sport
9. Felsőbbség, állam, politikai etika
10. Az élet védelmével kapcsolatos etikai kérdések
11. Határesetek a „Ne ölj” parancsolattal kapcsolatban
12. Orvosi és bioetikai kérdések
13. Család, házasság, szexualitás
14. Pénz, gazdaság, tulajdon
15. Igazmondás, információ, médiaetika

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A vizsga egy „A” tételrészből áll, melyet a hallgató egy cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a tételt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására nincs

lehetőség. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

FAZAKAS S. (szerk.): *A protestáns etika kézikönyve*, Kálvin Kiadó – Luther Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-558-381-2.

SCOTT, B. R.: *Erkölcsi döntések. Bevezetés az etikába*, Harmat Kiadó, Budapest, 2015, ISBN: 978-963-288-282-6.

KODÁCSY-SIMON E. (szerk.): *Értelmes szívvel, Etikai témák az evangélikus oktatásban*, Luther Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-380-090-4.

További ajánlott irodalom:

LOCHMAN, J. M.: A *szabadság útjelzői, Etikai vázlatok a Tízparancsolathoz*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1993, ISBN: 963-300-557-4.

SZŰCS F.: *Teológiai etika*, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1993, ISBN: 963-836-001-1.

TÖRÖK I.: *Etika*, Free University Press, Amsterdam, 1988, ISBN: 906-256-686-3.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei

- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Kovács Krisztián, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Szociáletikai és Egyhátszociológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: R038-A **Tantárgy neve**: Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai **Tantárgy neve angolul:** Church History of the Antiquity and of the Middle Ages	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 2.	
Előtanulmányi feltételek: **—**	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ókori és középkori egyháztörténet 1.
Ismeretanyag:
Az ókori egyháztörténet rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait.

Tematika:
Bevezetés az egyháztörténetbe.
Az ősegyház kialakulása és a keresztyénség terjedése 313-ig.
Nagy Konstantinnak és utódainak egyházpolitikája.
A keresztyén tanrendszer kikristályosodása, ökumenikus zsinatok.
A keresztyén Kelet és Nyugat fokozatos szétválása.
A szerzetesség kialakulása
A népvándorlás és az iszlám hatása a keresztyénségre
A germánok megtérése és a korabeli szerzetesség
A frank állam szerepe a nyugati keresztyénség és a pápai hatalom kialakulásában
A bizánci birodalom és a keleti keresztyénség a trulloszi zsinattól a nagy szkizmáig (1054)

Ókori és középkori egyháztörténet 2.
Ismeretanyag:
A virágzó és a hanyatló középkor (1054–1517) egyetemes és magyarországi egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása.
Tematika:
A virágzó középkor politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének általános áttekintése.
A szláv népek keresztyén hitre térése és a nagy egyházszakadás.

Szerzetesi reformmozgalmak és a pápaság helyzetének erősödése az ezredforduló táján, az investitura harc.
A keresztes háborúk és következményeik. A lovagrendek, a középkori eretnekségek és az inkvizíció kibontakozása. Új szerzetesrendek jelentkezése a XI–XIII. században, jellemzésük.
A pápaság világi befolyása tetőpontján szerepe a virágzó középkorban, III. Ince pápasága és a IV. lateráni zsinat.
A virágzó középkor teológiai gondolkodása, egyházi életének, művelődésének jellemzői. A középkor jeles teológus egyéniségei különös tekintettel Aquinói Tamásra.
A magyarság és a keresztyénség kapcsolata Géza fejedelem uralkodása végéig. A keresztyénség felvétele, István király egyházszervező tevékenysége.
A magyar keresztyénség válságai és megerősödése Árpád-házi uralkodóink további időszakában.
A „középkor alkonya" politika-, társadalom- és gazdaságtörténetének általános áttekintése.
A középkori katolikus egyház válsága a XIV–XV. században, a pápaság „avignoni fogsága", a kettős és hármas pápaság létrejötte, reformzsinatok.
Az egyház megújításának általános igénye, Wyclif és Husz előreformátori tevékenysége, a huszitizmus.
A magyarországi keresztyénség az Árpád-ház kihalása után a reformáció kezdeteiig.
Az egyház a reformáció előestéjén: devotio moderna, a humanizmus és reneszánsz, a reneszánsz pápaság.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban. A vizsga időtartama 90 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CHADWICK, H.: *A korai egyház*, Osiris, Budapest, 1999, ISBN: 963-379-434-X.
COLIJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, h. n., 1996, ISBN: 963-905-508-5.
DIENES D. (szerk.): *Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához – I. A kezdetektől a reformációig*, Hernád Kiadó, Sárospatak, 2007, ISBN: 978-963-865-466-3.
HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-686-5.
MOLNÁR J.: *Egyetemes 1. Ókor és középkor* (jegyzet).
RÉVÉSZ I. – SEGESVÁRY L.: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, DRTA, Debrecen, 1994, ISBN: 963-852-827-3.
TÓTH-KÁSA I. – TŐKÉCZKI L. (szerk.): *Egyháztörténet. I.–II. k.*, Református Köznevelési és Közoktatási Intézet, Budapest, I: 1997, II: 1998, ISBN: 963-048-610-5.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.

- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Hörcsik Richárd, egyetemi tanár, CSc, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: R039-A, R040-A **Tantárgy neve**: Kora újkori egyháztörténet [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Church History of the Early Modern Period [1, 2]	**Kreditértéke:** 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea., ea. és **óraszáma**: 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 20 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: R038-A Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai [2]: R039-A Kora újkori egyháztörténet [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:
A reformáció és ellenreformáció kora (1517–1648) egyetemes és magyar egyháztörténetének rendszerezett tanulmányozása. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetes folyamatait, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.

Kora újkori egyháztörténet 1.
Tematika:

1. A reformáció előzményei
2. Luther élete és teológiája, a protestantizmus helyzete Németországban az augsburgi vallásbékéig
3. Zwingli élete és teológiája, a svájci reformáció
4. Kálvin élete és teológiája, hatása
5. A reformáció balszárnya
6. A tridenti zsinat és az ellenreformáció Európa államaiban 1598-ig
7. A reformáció Angliában és Skóciában
8. A reformáció és ellenreformáció kora Franciaország és Hollandia történetében
9. A XVII. század. első felének egyháztörténeti folyamatai, a harmincéves háború
10. A protestáns ortodoxa és a puritanizmus kora. Lelkészi szolgálat, istentiszteleti és
11. kegyességi élet a kor protestáns egyházaiban

Kora újkori egyháztörténet 2.
Tematika:

1. A reformáció terjedésének általános feltételei és jellemzői Magyarországon 1517től az 1540-es évekig.
2. A reformáció első generációjának néhány jeles képviselője: Dévai Bíró Mátyás, Sztárai Mihály, Huszár Gál, Szegedi Kis István.
3. A helvét irány előretörése az 1550-es, 60-as években, Kálmáncsehi Sánta Márton.
4. A reformáció "balszárnya" hazánkban: az unitáriusok megjelenése és előretörése, Dávid Ferenc, szombatosok, anabaptisták.
5. A reformátusok védekezése és megerősödése velük szemben, Melius Juhász Péter reformátori működése, a helvét hitvallású ref. egyház szervezeti megerősödése.
6. A magyarországi reformáció teológiája, jelentősége művelődéstörténetünkben, néhány jeles személyiség bemutatása.
7. Az ellenreformáció kezdetei és a protestánsok védekezése, a Bocskai szabadságharc.
8. Az ellenreformáció erőteljes előretörése, Pázmány Péter munkássága.
9. Bethlen Gábor és a Rákócziak korának küzdelmei a szabad vallásgyakorlat érdekében.
10. A magyar protestantizmus teológiája és egyházi élete a XVII. században, a virágzó Erdélyi Fejedelemség művelődéspolitikai törekvései.
11. A Debreceni Református Kollégium történetének áttekintése 1538 és 1703 között**.**

Számonkérési és értékelési rendszer:

Kora újkori egyháztörténet 1.
Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.
A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.

Kora újkori egyháztörténet 2.
Szóbeli (kollokvium) vagy írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.
A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban két zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyagnak a kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik.
Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató "jó" (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium, vagy írásbeli vizsga alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon.
A vizsgára állás, illetve megajánlott jegy esetén a jegybeírás további feltétele egy rövid írásbeli beszámoló készítése valamelyik ajánlott, vagy az oktatóval előre egyeztetett kapcsolódó szakirodalmi alkotás alapján. Ennek benyújtási határideje, a zárthelyi dolgozatok alapján megajánlott jegy esetén a jegybeírás, szóbeli vizsga esetén a kollokvium megkezdése előtti munkanap 24.00 óra.
Az írásbeli vizsga időtartama a vizsgaidőszakban 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.
A szóbeli vizsga kiadott tételsor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgytematikája rögzít. A vizsga egy tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. Póttétel húzására van lehetőség.

A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kora újkori egyháztörténet 1.
Kötelező irodalom:

COLIJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, h. n., 1996, ISBN: 963-9055-085.
DIENES D. (szerk.): *A reformáció – Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához II.*, Hernád Kiadó, Sárospatak, 2008, ISBN: 978-963-865-467-0.
HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-6865.
RÉVÉSZ I. – SEGESVÁRY L.: *Az egyháztörténelem alapvonalai*, DRTA, Debrecen, 1994, ISBN: 963-852-827-3.

További ajánlott irodalom:

CHADWICK, O.: *A reformáció*, Osiris Kiadó, Budapest, 1998, ISBN: 963-379-263-0.
GÄBLER, U.: *Huldrych Zwingli, Bevezetés életébe és munkásságába*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-558-120-7.
GRESCHAT, M.: *Martin Bucer – Egy reformátor és a kor, amelyben élt*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-558-180-1.
JUNG, M. H.: *Melanchthon és kora*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-558-200-6.
MACCULLOCH, D.: *A reformáció története*, Európa Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 978-963-07-9281-3.
MCGRATH, A.: *Kálvin*, Osiris Kiadó, Budapest, 1996, ISBN: 963-379-137-5.

Kora újkori egyháztörténet 2.
Kötelező irodalom:

BUCSAY M.: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945*, Gondolat Kiadó, Budapest, 1985, ISBN: 963-281-532-7.
BÍRÓ S. – BUCSAY M. – VARGA Z. – TÓTH E.: *A magyar református egyház története*, SRTA, Sárospatak, 1995, ISBN: 963-04-609-5.
DIENES D.: *A keresztyénség Magyarországon 1526 előtt*, SRTA, Sárospatak, 1997, ISBN: 963-04-8584-2.

További ajánlott irodalom:

BARCZA J.: *Bethlen Gábor a református fejedelem*, Reformátusok a Közéletben Alapítvány, Szigetszentmiklós, 2002, ISBN: 263-009-242-5.
PÉTER K.: *A reformáció: kényszer vagy választás?* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-195-245-2.
SZABÓ A.: *„Bizontalan helyeken búdosunk"– Szenci Molnár Albert a magyar és az európai szellemi életben*, Lilium Aurum, Dunaszerdahely – Komárom, 2011, ISBN: 978-808-062-433-0.
SZABÓ A.: *A rejtőzködő bibliafordító – Károlyi Gáspár*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-558-205-1.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
Dr. Hörcsik Richárd, egyetemi tanár, CSc, habil

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: R041 **Tantárgy neve**: A XVIII-XX. századi egyháztörténet alapvonalai **Tantárgy neve angolul:** 18th-20th Century Church History	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: ea. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 5.	
Előtanulmányi feltételek: R040-A Kora újkori egyháztörténet [2]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:
Az utóbbi három évszázad egyetemes és hazai egyháztörténetének rendszerezett áttekintése. A hallgatók ismerjék meg és elemezzék az adott korszak egyházszervezetének, teológiatörténetének, egyházi művelődésének jellegzetességeit, meghatározó fordulatait. Sajátítsák el a kapcsolódó alapvető fogalomkészletet.

Tematika:
Az I. Lipót féle abszolutizmus egyházpolitikája és a gyászévtized, a Thököly felkelés majd a Rákóczi szabadságharc egyháztörténeti vonatkozásai
Felvilágosodás korának hatása az egyházi életre és teológiai gondolkodásra Európában. A pietizmus gyökerei és átfogó értékelése, a német pietizmus. Protestáns ébredési mozgalmak az angol nyelvű területen a XVIII. században
A protestáns egyházak közjogi helyzetének és belső viszonyainak változásai hazánkban 1711 és 1792 között
A keresztyén közösségek helyzetének változásai a XIX. századi Európában. A római katolicizmus és a német protestantizmus korabeli történetének áttekintése
Politika és egyház a Magyar Királyságban a reformkor és a „neoabszolutizmus” időszakában
Protestáns bel- és külmissziói a XIX. században, magyarországi vonatkozások
A skót és holland reformátusság története a XIX. században és a századfordulón, különös tekintettel Abraham Kuyper munkásságára
A magyar református egyház közjogi helyzetének és szervezeti felépítésének változásai a dualizmus korában
Az két világháború egyháztörténeti vonatkozásai. Az orosz ortodox egyház a kommunizmus, a német protestantizmus és a hitvalló egyház története a náci diktatúra időszakában
A trianoni országhatárokon kívül élő magyar reformátusság sorsának bemutatása Magyarországi Református Egyház történetének áttekintése 1948 és 1990 között

A keresztyén egyházak XX. századi egységtörekvéseinek történeti áttekintése

Számonkérési és értékelési rendszer:

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.
A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.
Rövid írásbeli beszámoló készítése valamelyik ajánlott, vagy az oktatóval előre egyeztetett kapcsolódó szakirodalmi alkotás alapján és annak benyújtása, az írásbeli vizsga megkezdése előtt két nappal.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

TÓTH-KÁSA I. – TŐKÉCZKI L. (szerk.): *Egyháztörténet. I-II k*., Református Köznevelési és Közoktatási Intézet, Budapest, 1998, ISBN: 963-048-610-5.

További ajánlott irodalom:

BARCZA J. - DIENES D. (szerk.): *A Magyarországi Református Egyház története 1918–1990*, Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak, 1999, ISBN: 963-037-380-7.
BÍRÓ S. – BUCSAY M. – VARGA Z. – TÓTH E.: *A magyar református egyház története*, Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak, 1995, (Az 1949. évi kiadás változatlan utánnyomása) ISBN: 963-046-095.
BUCSAY M.: *A protestantizmus története Magyarországon 1521–1945,* Gondolat Kiadó, Budapest, 1985, ISBN: 963-281-532-7.
COLIJN, J.: *Egyháztörténelem*, Iránytű Kiadó, hn., 1996, ISBN: 963-905-508-5.
DIENES D. (szerk.), *A felvilágosodás és ami utána következett*, (*Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához*, 3; Sárospataki Teológiai Műhely 6), Hernád Kiadó, Sárospatak, 2013, ISBN: 978-963-898-173-8.
HEUSSI, K.: *Az egyháztörténet kézikönyve*, Osiris Kiadó, Budapest, 2000, ISBN: 963-379-6865-.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Baráth Béla Levente, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyháztörténeti Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K030, K031 **Tantárgy neve**: Ének és hangképzés [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Singing and Voice Production [1, 2]	**Kreditértéke:** 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: alapozó modul	
A tanóra típusa: gyak., gyak. és **óraszáma**: 7,5, 7,5 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** **—**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: **—** [2]: K030 Ének és hangképzés [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja: hogy a hallgató átfogó ismereteket szerezzen a magyar népzene mint zenei anyanyelv tipikus műfajairól, stílusairól, stílusrétegeiről, a dialektusterületek sajátosságairól. A népzene rendszerezéselméletéről, a feldolgozás elveiről, módszereiről, életmódjáról és helyéről a társadalomban. Szerezzen jártasságot az előadásmódban, az évköri és életkorhoz kötődő szokások rendszerében, a közösségi életmód és kultúra összefüggéseiben.
Adjon lehetőséget a magyarországi népének történetének vázlatos ismeretére, a legfontosabb történeti forrásoknak, és európai hátterüknek ismeretére, kapcsolatot találva más felekezetek énekeskönyvi énekeivel. A népénekek hangnemének, ritmikájának és versszak-képletének elemzése,- szövegek megértése, magyarázata, liturgikus alkalmazása. A népének és az élő hagyomány kapcsolata, folyamatos jelenléte az elérhető hagyományanyag népzenei hangzó forrásainak ismeretével.

A tantárgy tartalma:
1. A zenei anyanyelv megismerése: néprajzi csoportok, dialektusok, néprajzi tájak jellemzői. *A népművészet*, *népszokások, paraszti életmód megismerése:* népszokások ismerete az évkör, emberi életfordulók szerint. A szellemi és tárgyi kultúráján, díszítőművészetnek jelrendszerén, mese-, monda- és hiedelemvilágán keresztül. *Betekintés a népzenei ismeretek alapjaiba*: a népdalelemzés szabályainak ismerete, alkalmazása, a népzenekutatás története, jelentős gyűjtemények ismerete. A népdalrendszerezés elméletének és gyakorlatának ismerete a főcsoportok jellegzetességeivel, a főbb stílusrétegek ismerete.
2. Népének stílustörténet: a népének fogalma, legfontosabb történeti források. A mai énekeskönyvek keletkezésének körülményei. A strófás népénekek kialakulása a középkorban. Gregorián eredetű és középkori kanciókból lett népénekek. A reformáció korának népénekei, a lutheri korál és a genfi zsoltár. Az ellenreformáció korának népénekei, népénekek a 18-20. században.

A népénekek istentiszteleti alkalmazása: helye a liturgiában, használata az istentiszteleten, vonatkozó egyházi rendelkezések ismerete. Az énekrendek összeállításának szempontjai. *Népénekek népzenei felvételeken:* a különböző felvételek összehasonlítása, a stílusos éneklésmód elsajátítása.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.
A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer meg lehet kísérelni kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette, szóbeli vizsgára nem állhat. Amennyiben a hallgató a zárthelyi dolgozatokat legalább elégségesre teljesíti, vagy elégtelen osztályzatát a szorgalmi időszakban sikeresen javítja, a vizsgaidőszakban szóbeli kollokviumra jelentkezhet.
A szóbeli vizsga kiadott tételsor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgytematikája rögzít. A vizsga egy A és egy B tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az A, mind pedig a B tételt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített átlagának és a félévet lezáró kollokvium érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít.
Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató "jó" (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

KERÉNYI M. GY.: *Az éneklés művészete és pedagógiája,* Magyar Világ, Budapest, 1998, ISBN: 963-907-504-3.
BRUCKNER A.: *Énekelni jó(l)*!, Kodály Intézet, Kecskemét, 1999, ISBN: 963-729-520-8.
ÁDÁM J.: *A dal mesterei I-III.,* Editio Musica Kiadó, Budapest, I.: 1956, II.: 2009, III.: 2005.
KERÉNYI M. GY.: *Énekiskola I-III*., Editio Musica Kiadó, Budapest, 1985.
BARTÓK B. – KODÁLY Z.: *Magyar Népdalok I-IX*., Editio Musica Kiadó, Budapest, 2017, (cop. 1950).

További ajánlott irodalom:

KONTRA ZS.: *Énekeljünk tisztán ha tudunk,* Kodály Intézet, Kecskemét, 1999, ISBN: 963-729-521-6.
MONTÁGH I.: T*iszta beszéd,* Calibra Kiadó, Budapest, 1997, ISBN: 963-986-426-8.
ADORJÁN I.: *Hangképzés, énektanítás*, Eötvös Kiadó, Budapest, 1996, ISBN: 963-854-654-9.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: TPEDA1N **Tantárgy neve**: Pedagógia [1] **Tantárgy neve angolul:** Pedagogy [1]	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: kooperatív csoportmunka.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 40 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A nevelés jellemző jegyeinek, befolyásoló tényezőinek áttekintése a legnevesebb kutatók nézeteinek megismerése és a neveléselmélet alapfogalmai által. A nevelési folyamat célrendszere és az ehhez szükséges tartalmak tisztázása a 21. században. A nevelt személyiség egzisztenciális kompetenciáinak (kognitív, személyes, szociális, speciális) és összetevőinek számba vétele. Az egyes kompetenciák fejlesztéséhez szükséges különböző nevelési területek és a rájuk vonatkozó feladatok megállapítása. Az eredményes nevelési kommunikációra, rajta keresztül a tehetséggondozásra való felkészítés.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Gyakorlati jegy szerzése a szorgalmi időszakban.
A hallgatók a szorgalmi időszakban három zárthelyi dolgozatot írnak, melyek időpontjának és a számon kért tananyagnak a kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből, illetve változatos feladattípusokból áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. A hallgató gyakorlati jegyét a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek átlaga adja, amennyiben azokat legalább elégségesre teljesíti, ha nem, úgy az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer meg lehet kísérelni kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató gyakorlati jegye elégtelen és gyakorlati jegyvédésen kell részt vennie, melyre a vizsgaidőszak első két hetében van lehetősége. Ennek során az érdemjegy akkor adható meg, ha minimum elégségesre sikerül az elégtelen gyakorlati jegy javítása.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
NAGY J.: *XXI. század és nevelés*, Osiris Kiadó, Budapest, 2002, ISBN: 978-963-379-496-8.

ZRINSZKY L.: *Neveléselmélet*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002, ISBN: 963-162-811-6.
BÁBOSIK I.: *Neveléselmélet,* Osiris Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 963-389-655-X.

További ajánlott irodalom:

NANSZÁKNÉ CSERFALVI I. – RÓZSA LÁSZLÓNÉ – SZELE B. – TAMUSNÉ MOLNÁR V. – VIDÁNÉ NAGY E. (szerk.): *Fogalmak a pedagógiában,* KFRTKF, Debrecen, 2003.
TAMUSNÉ MOLNÁR V.: *Művészeti nevelés a debreceni egyetemen 1914-1949 között, Pukánszky Béla professzor (1895-1950) zenei munkássága*, In: Karlovitz János Tibor (szerk.): *Válogatott tanulmányok a pedagógiai elmélet és szakmódszertanok köréből*, International Research Institute s.r.o. Komárno, Slovakia, 45-49, 2017, ISBN: 978-808-969-140-1
TAMUSNÉ MOLNÁR V.: *A szabadművelődés kulturális-művészeti hatása Debrecenben,* Kulturális Szemle, 2016, http://www.kulturalisszemle.hu/6-szam/hazai-tudomanyos-muhely/tamusne-molnar-viktoria-a-szabadmuvelodes-kulturalis-muveszeti-hatasa-debrecenben, letöltés: 2019. 03. 13.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei

- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Molnár-Tamus Viktória, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Pedagógia és Pszichológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: GR002 **Tantárgy neve**: Romológia [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Romology [1, 2] (History, Culture, Tradition)	**Kreditértéke:** 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak., ea. és **óraszáma**: 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: Tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, részvétel cigánysághoz kapcsolódó eseményeken (konferencia, kiállítás, könyvbemutató, megemlékezések) dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, zenehallgatás, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életutak megismerése), roma média követése, cigány/roma programokon részvétel.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételről, házi dolgozat, kiselőadás készítése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2] GR001 Romológia [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Romológia 1. (Történet)

Alapfogalmak (Ki a cigány? Mi a cigány?)
A cigányság eredete, vándorlása Kr. u. 4-11.sz. (Mítoszok, tények, források)
Cigányok Európába érkezése, fogadtatásuk, korai történetük 13-14. sz.
A magyarországi cigányság története 15-20. század
A cigányság differenciálódása
Cigányok szerepe a magyar történelemben
Az államszocializmus és a cigányság
A cigányok önszerveződése, nemzeti jelképeik
A rendszerváltozás és a cigányság
A cigányok helyzete a 21. század elején – oktatás, lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy

Romológia 2. (Kultúra, hagyomány)

A kultúra fogalma, összetevői. A cigányság kultúrája; etnikus kultúra, szegénykultúra
A magyarországi cigányság csoportjai, rétegei, területi elhelyezkedés, a hagyományőrzés mértéke
Test, testkép, szennyezettség, tisztasági szabályok. A test, mint kommunikációs eszköz a cigány kultúrában.

Étrend, táplálkozás a cigányság körében. Hagyományos cigány ételek.
Gyermekvárás, szülés, csecsemőgondozás a cigányság különböző csoportjaiban, rétegeiben.
A cigány/roma családok; nemi és életkori szerepek.
A halál, halott körüli teendők, gyász a hazai hagyományőrző cigányok kultúrájában. A 21. századi halottkultusz jelei.
Jeles napok; társadalmi és vallási ünnepek, emléknapok; ápr.8., máj.16., aug.2. ünnepkörökhöz kapcsolódó szokások (karácsony, húsvét)
A cigány mese-és mondavilág; eredetmondák, a cigány mesék jellemzői. Cigány irodalom.
A cigány zenekultúra; a szolgáltatott cigányzene és az autentikus cigány zene.
A cigány tánckultúra; gyűjtések, típusai, jellemzői.
Képzőművészet és a cigányság; naiv és tanult művészek, jeles alkotások a múltban és a jelenben.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Romológia 1.:
Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.
A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer lehet kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette, szóbeli vizsgára nem állhat. A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít

Romológia 2.
A tanulmányi kirándulásokról, terepgyakorlatokról, eseményeken részvételről reflexiók készítése, beadása.
Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

FORRAY R. K. (szerk.): *Romológia – Ciganológia*, Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2000, ISBN: 963-9310-02-6.

CSERTI-CSAPÓ T. (szerk.): *Alapirodalmak a hazai cigány/roma népességre vonatkozó társadalomtörténet, társadalomismeret oktatásához*, Gypsy Studies 36., PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs, 2015, ISBN: 978-963-642-867-9.

NAGY P.: *A magyarországi cigányok története a rendi társadalom korában*, Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola, Kaposvár, 1998, ISBN: 963-717-258-0.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: *A magyarországi cigányság 1. (Cigányok és romák)*, Semmelweis Kiadó, Budapest, 2016, ISBN: 978-963-331-394-7.

ARANY-MICHELS R.: *Egy hajdú-bihari község cigányságának temetési szokásai és annak lelkigondozói lehetőségei*. *Romológiai Füzetek 1*., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2017, ISBN: 978-963-8429-99-5.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: *A magyarországi cigány/roma népesség kultúrantropológiai és orvosantropológiai megközelítésben*. *Romológiai Füzetek 2*., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2018, ISBN: 978-615-5853-03-6.

Ajánlott irodalom:

FÁTYOL T. – FLECK G. – KŐSZEGI E. – SZUHAY P. (szerk.): *A Roma Kultúra virtuális Háza*, Multimediális DVD-ROM, Virtuális téralkotás: Macrobite Bt. Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium – Phare, „Összetartó társadalom megteremtése" program, Budapest, 2006.
http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_romak.php

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.

b) képességei

- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Berek Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Romológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: GR010 **Tantárgy neve**: A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között **Tantárgy neve angolul:** Gypsy Music and Dance Culture. Music Service between Gypsies / Roma	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: Tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, részvétel cigánysághoz kapcsolódó eseményeken (cigánymissziós konferencia, kiállítás, könyvbemutató, megemlékezések) dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életutak megismerése), cigánymisszióban szolgáló lelkészekkel hitoktatókkal találkozás, szakmai beszélgetés.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételről, házi dolgozat, kiselőadás készítése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: GR002 Romológia [2]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A magyarországi cigányság hitvilágának, vallásos gyakorlatának, hiedelmeinek megismerése nélkülözhetetlen a vallástanár nevelő-oktató munkájához. A nemekhez, életkorokhoz, életfordulókhoz (születés, keresztelő, konfirmálás, esküvő, halál, gyász) kapcsolódó íratlan szabályok – kortól, iskolázottságtól, hagyományőrzéstől, szegregáltság mértékétől függően – ma is meghatározzák a cigányok életét; a babonákkal, a keresztyén hittel össze nem egyeztethető gyakorlatokkal szemben ezek ismerete nélkül nem tud felvilágosító, igaz hitre elvezető tanítást adni a pedagógus. A kurzus célja a hitviláguk, gyakorlatuk elméleti megismerése mellett a tanultak megtapasztalása a gyakorlatban is; találkozva, beszélgetve mindezekről cigány hívőkkel és közöttük szolgáló lelkipásztorokkal.

Mindezek hatására széleskörű ismeretekre tesznek szert a hallgatók, megértenek ok okozati összefüggéseket a cigányok vallásos viselkedésével kapcsolatban, érzékennyé és nyitottá válnak feléjük, a személyes érintkezés révén lényegesen oldódik esetlegesen meglévő idegenkedésük, szorongásuk a cigányokkal kapcsolatban. Megtanulnak újfajta kommunikációs csatornákat megnyitni és működtetni, módszertant, eszköztárat kapnak a cigány gyermekekkel való sikeres, eredményes együttműködéshez.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételről, házi dolgozat, kiselőadás készítése.
Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban. A hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer lehet kijavítani.
A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

KOVALCSIK K.: *A cigány zenekultúra tegnap és ma*, in.: KOVALCSIK K. (szerk.): (Csongor Anna és Bódi Zsuzsanna közreműködésével): *Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből*, *Tanítók Kiskönyvtára 9.*, ELTE-IFA-OM, Budapest, 2002, (441-470), ISBN: 963-832-325-6.

MARTIN GY.: *A cigányság tánckultúrája*, in.: SZEGŐ L. (szerk.): *Cigányok, honnét jöttek merre tartanak?*, Kozmosz Könyvek, Budapest, 1983, (221), ISBN: 963-211-466-3.

SÁROSI B.: *Cigányzene…* Gondolat Kiadó, Budapest, 1971.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: *Szokás és hitvilág*, in.: PATKÁS R. – BAKAY P. (szerk.): *Kézikönyv a cigányok közti szolgálathoz*, *Cigánymissziós Módszertani Füzetek II.,* Cigány Módszertani és Kutató Központ, Békés, 2016, (53–59), ISBN: 978-615-80116-2-4.

További ajánlott irodalom:

BALÁZS G.: *A nagyecsedi oláh cigányok tánchagyományai*, in.: BÓDI Zs. (szerk.): *Cigány Néprajzi Tanulmányok 3*., Magyar Néprajzi Társaság, Budapest, 1995, ISBN: 963-7929-73-8.

GEOFFREY, B.: *El Sistema, Orchestrating Venezuela's Youth*, Oxford University Press, Oxford, 2014. https://www.amazon.com/El-Sistema-Orchestrating-Venezuelas-Youth/dp/0199341559?ie=UTF8&*Version*=1&*entries*=0#reader_B00QV9ELDG

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
óraadó

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Romológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K070, K071 **Tantárgy neve**: Hymnológia [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Hymnology [1, 2]	**Kreditértéke:** 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., ea. és **óraszáma**: 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** **—**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: **—** [2]: Hymnológia [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismerje meg a hallgató a bibliai kor és a keresztyén egyházi éneklés történetét, műfajait, a különböző énekeskönyvek történetét és tartalmát, különös tekintettel a református egyházi éneklés szempontjaira.

Hymnológia 1.
A hymnológia fogalma, feladata munkaágai.
A Szentírás tanítása az éneklésről.
A liturgikus éneklés az ősegyházban, a középkorban és a reformáció kezdetén. Reformátorok tanítása az egyházi énekről és a zenéről. A hazai reformáció énekes hagyományai, Huszár Gál énekeskönyvei, Szenczi Molnár Albert, Maróthi György munkássága és a kollégiumi éneklés.

Hymnológia 2.
Református éneklés a XVIII. században.
A XIX századi reformok.
A XX. század kegyességi énekeskönyvei.
A két világháború közötti énekeskönyvek.
Árokháty Béla munkássága. Gárdonyi Zoltán és Csomasz Tóth Kálmán munkássága.
A készülő új református énekeskönyv szerkesztési alapelveinek és az eddig összeállított énekeinek megismerése.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A vizsgán a hallgató egy tételt húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama 15-30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a tételt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén

az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CSOMASZ TÓTH K.: *A református gyülekezeti éneklés*, Magyar Református Egyház, Budapest, 1950.

CSOMASZ TÓTH K.: *A XVI. század magyar dallamai I-II*., Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-059-886-6.

CSOMASZ TÓTH K.: *Dicsérjétek az Urat! Tudnivalók énekeinkről*, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1971.

További ajánlott irodalom:

DOBSZAY L.: *A magyar népének I.,* Veszprémi Egyetem, Veszprém, 1995, ISBN: 963-733-238-3.

Egyházzenei vezérfonal I. Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1969.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd, —

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: A református istentisztelet
Kredittartománya: 12 kredit
Felelőse: Dr. Fekete Károly
Tantárgyai:

1) Liturgika [1, 2] — az adott szakon
2) Homiletika [1, 2]
3) Gyakorlati bibliamagyarázat [1, 2, 3]

Tantárgy kódja: G020, G021 **Tantárgy neve**: Liturgika [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Liturgics [1, 2]	**Kreditértéke:** 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., ea. és **óraszáma**: 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: B031-A Bibliaismeret [2]; G031-A Felekezetismeret [1]; R010-A Hitvallásismeret [1] [2]: Liturgika [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismerje meg a hallgató a református keresztyén istentisztelet történetét, célját, annak alkotó elemeit és rendjét.
Elvi rész: az istentisztelet bibliai alapjai, teológiája és tartalmi vonatkozásai
Történeti rész: Jézus és az ősegyház istentisztelete, liturgia fejlődés a VI. századig, nyugati és keleti rituskörök, római liturgia a középkorban, a tridenti zsinat hatása, a reformáció liturgiai fordulata, és a magyar református liturgiatörténet áttekintése.
Elemi rész: a liturgia elemei és részei, az istentisztelet szerkezete és alkotó elemei.
Gyakorlati rész: homíliás, sákramentumos és szimbolikus istentiszteletek.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 15/20/30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti.

A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CZEGLÉDY S.: *Liturgika*, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, l996.

PÁSZTOR J.: *Liturgika*, Calvin János Teológiai Akadémia, Komarno, 2002, ISBN: 80-968727-1-0.

HAFENSCHER K.: *A keresztyén istentisztelet*, Magyar Egyházzenei Társaság – Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest, 1999.

BARTHA T.: *Istentiszteleti rendtartások, 1931*, Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1985, ISBN: 963-300-191-9.

PÁSZTOR J.: *A református keresztyén egyház istentisztelete: Liturgika*, k. n., Debrecen, 1985, ISBN: 963-01-6244-X.

További ajánlott irodalom: —

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Ismeri a liturgika tudományának történetét, meghatározó területeit, irányvonalait, elméletét.
- Rendszerben látja a liturgika tudományának elméleti kapcsolódásait a teológia más tudományterületeihez (bibliai tudományok, rendszeres teológiai tudományok, történeti tudományok).

b) képességei
- A liturgika tudományának elméleti meghatározásait és elvárásait képes analizálni, rendszerezni, és a gyakorlati eljárásokban alkalmazni.
- Az istentisztelet elemeit képes analizálni.
- Képes az egyházi év legkülönbözőbb alkalmaira megfelelő istentiszteleti rendet összeállítani készíteni (Úrnap, ünnepek, kazuálék).

c) attitűdje
- Érett szakmai identitással rendelkezik, és hitelesen közvetíti a lelkipásztorkodás összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Hivatása megélésében reflektív lelkipásztori személyiség.

d) autonómiája és felelőssége
- Önállóan és felelősen tervezi és végzi igeszolgálati tevékenységét.
- Kialakított szakmai véleményét önállóan képviseli, környezete visszajelzéseit megfelelően építi be szolgálatába.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Fekete Károly, egyetemi tanár, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Kis Klára, tanársegéd, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Gyülekezeti éneklés
Kredittartománya: 10 kredit
Felelőse: Dr. Arany János
Tantárgyai:
1) Egyházi ének [1, 2, 3, 4]
2) Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]
3) Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]

Tantárgy kódja: G040, G041, G042, G043 **Tantárgy neve**: Egyházi ének [1, 2, 3, 4] **Tantárgy neve angolul:** Church Hymns [1, 2, 3, 4]	**Kreditértéke:** 1, 1, 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., ea., ea., ea. és **óraszáma**: 30, 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: az elméleti ismeretek azonnali gyakorlatba-ültetése csoportos munka révén.	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium, kollokvium, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek *(ha vannak)*: [1]: — [2]: G040 Egyházi ének [1] [3]: G041 Egyházi ének [2] [4]: G042 Egyházi ének [3]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
Lelkipásztorok és kántorok fölkészítése a gyülekezeti éneklés irányítására. Nevezetesen arra, hogy
– a lelkész képes legyen a kántor segítségével jól, a kántor segítsége nélkül elfogadhatóan vezetni a rá bízott gyülekezet éneklését;
– a kántor a megfelelő ismeretek birtokában közvetlenül vagy közvetetten hatékony segítője és munkatársa legyen a lelkipásztornak vagy a hitoktatónak.

A tantárgy tartalma:
Az éneklés helye és szerepe a liturgiában.
A gyülekezeti Énekeskönyv tematikus szerkezete; az Énekeskönyv dallamai.
A dallamok
– típusai, műfajai (középkori ének, genfi zsoltár, korál, régi magyar ének, angolszász himnusz stb.);

– himnológiai, egyháztörténeti háttere és az ünnepkörökhöz, illetve a néphagyományhoz való kapcsolódása;
– stílusos megszólaltatása; a közös éneklés irányítása;
– megjelenése az egyházi műzene történetében.

Tananyag (a vastag betűvel írt énekek első versszakát fejből, a normál betűvel írtakét kottából kell tudni elénekelni):
első félév: [20 dallam fejből, 28 kottából]
23, 25, 32, 65, 66, 84, 119, 130;
165, 166, 185, 225, 235, 254, 265, 274, 301, 303, 315, 445;
1, 12, 27, 55, 77, 92, 103, 121, 137;
157, 192, 206, 226, 230, 236, 252, 275, 294, 310, 327, 328, 380, 386, 392, 399, 416, 460, 470;
második félév: [20 dallam fejből, 28 kottából]
5, 8, 24, 74, 81, 105, 128, 138;
152, 161, 241, 256, 257, 276, 341, 358, 369, 370, 447, 483;
14, 30, 97, 100, 107, 114, 134, 135, 141;
158, 168, 177, 210, 228, 234, 258, 270, 298, 338, 339, 343, 345, 364, 373, 395, 402, 464, 501;
harmadik félév: [20 dallam fejből, 28 kottából]
6, 42, 46, 68, 80, 90, 96, 136, 150;
162, 220, 239, 255, 278, 302, 312, 329, 422, 478, 485;
9, 19, 33, 99, 101, 102, 125;
151, 171, 183, 196, 205, 217, 243, 263, 272, 277, 282, 286, 318, 346, 378, 406, 425, 450, 467, 476, 503;
negyedik félév: [20 dallam fejből, 27 kottából]
3, 26, 35, 47, 51, 89, 91, 133;
215, 251, 273, 295, 330, 337, 342, 390, 421, 459, 465, 512;
10, 22, 28, 34, 40, 50, 104, 148;
164, 172, 184, 200, 229, 233, 240, 264, 340, 356, 357, 367, 368, 379, 391, 398, 408, 415, 426;

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban:
A vizsga egy „A” és egy „B” részből áll; az „A” részt a könyv nélkül fölidézendő, a „B” részt a könyvből éneklendő dallamok eléneklése alkotja. A dallamokat a vizsgázónak fennakadás nélkül egyedül kell megszólaltatnia. A két felelet együttes átlagos időtartama 15-20 perc.
Tételhúzás nincsen; az énekeket a vizsgáztató választja ki, de az „A” dallamai közül egyet, a „B” dallamai közül hármat a vizsgázó jelölhet meg.
Aki nem tud (vagy úgy gondolja, hogy nem tud) énekelni, annak könyv nélkül és hibátlanul kell elmondani 6 „A” dallam első és egy további strófájának, továbbá 10 „B” dallam első strófájának szövegét. Ez esetben mindegyik éneket a vizsgáztató választja ki. A szövegmondásos vizsgával elérhető legjobb osztályzat a 4 (jó).

Értékelés:
Az „A” dallamok éneklését a vizsgáztató 1-10, a „B” dallamokét 1-5 ponttal minősíti. Az összegyűjthető összpontszám így 110; szövegmondás esetén ennek 90%-a.
A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Az adott félév vizsgaanyagát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok figyelembe vételével történik.
Azok a vizsgázók, akik ponthatáron (1/2, 2/3 stb) teljesítettek, átbillenthetik minősítésüket a határon, ha szövegtévesztés nélkül elmondják a Himnusz vagy a Szózat bármelyik – a vizsgáztató által kiválasztott – versszakát.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CSOMASZ TÓTH K. (szerk.): *Énekeskönyv – magyar reformátusok használatára*, MRE, Budapest, 1948 [vagy későbbi kiadás].
CSOMASZ TÓTH K.: *Dicsérjétek az Urat*, RZSI Sajtóosztálya, Budapest, 1971.
BERKESI S. (szerk.): *Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv*, MRETZS és MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-558-035-4.

További ajánlott irodalom:

BERKESI S.: *Te néked zengek éneket*, Országos Református Tanáregyesület, Debrecen, 1994, ISBN: 963-044-303-1.
CSOMASZ TÓTH K.: *A református gyülekezeti éneklés*, MRE, Budapest, 1950.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Gyülekezeti éneklés
Kredittartománya*:* 10 kredit
Felelőse: Dr. Arany János
Tantárgyai:
1) Egyházi ének [1, 2, 3, 4]
2) Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]
3) Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]

Tantárgy kódja: G045, G046 **Tantárgy neve**: Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Children's and Youth Songs [1, 2]	**Kreditértéke:** 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak., gyak. és **óraszáma**: 15, 15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati, gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere")**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: G041 Egyházi ének [2] [2]: G045 Gyermek- és ifjúsági énekek [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
Hitoktatók és kántorok fölkészítése a gyülekezeti vagy iskolai hittancsoportokban tanítandó énekek kiválasztására és az énektanítás feladataira. Arra, hogy
- milyen zenei, irodalmi és pedagógiai szempontok alapján érdemes megválogatni a korosztálynak szánt énekeket, és
- milyen módszereket lehet hatékonyan alkalmazni az énekek megtanításában.

A tantárgy tartalma:
Az ifjúsági énekek alaptípusai (lehetséges besorolási szempontok: dallamforrás, szövegforrás, technikai nehézség, témaválasztás).
Az ifjúsági énekek helye a gyülekezeti és iskolai nevelésben.

Tananyag:
A megnevezett dallamgyűjtemény énekei: félévente 30-30 - nehézségi és tematikus szempontok szerint kiválasztott - dallam.
A közösségi énektanítás technikája, alapvető feltételei, módszerei.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban:
A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató két külön cédulán húz.
A felelet előtt a felkészülésre legfeljebb 25 perc áll rendelkezésre. A két felelet együttes átlagos időtartama 30 perc.
A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti.

Értékelés:
A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BERKESI S. (szerk.): *Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv*, MRETZS és MRE Kálvin Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-558-035-4.

BÓDISS T. (szerk.): *Adjatok hálát az Istennek! - Kórusművek, énekfeldolgozások. (Az Úrnak zengjen az ének énekeskönyv alapján)*, MRETZS és Kálvin Kiadó, Budapest, 2009, ISBN: 978-963-558-143-6.

HAMAR I. – BERKESI G. – DRASKÓCZY L. – HARGITA P. (szerk.): *Dícsérjétek az Urat*, Református Egyházzenészek Munkaközössége, Budapest, 1996, ISBN: 963-300-276-1.

További ajánlott irodalom:

DRASKÓCZY B. (szerk.): *Jézushoz jöjjetek*, Református Egyházzenészek Munkaközössége, Budapest, 1993.

DRASKÓCZY B. (szerk.): *Harangszó*, Református Egyházzenészek Munkaközössége, Budapest, 1994.

KISS LÁSZLÓNÉ (szerk.): *Jézust áldja énekünk – Gyermekénekek óvodásoknak*, Református Pedagógiai Intézet, Budapest, 2003.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
Szabóné Fodor Adrienne, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Gyülekezeti éneklés
Kredittartománya*:* 10 kredit
Felelőse: Dr. Arany János
Tantárgyai:
1) Egyházi ének [1, 2, 3, 4]
2) Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]
3) Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]

Tantárgy kódja: K061 **Tantárgy neve**: Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1] **Tantárgy neve angolul:** Music Education at Church and School [1]	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: K012 Ének tantárgypedagógia [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
A kántor szakos hallgatók elméleti és gyakorlati fölkészítése a gyülekezeti és iskolai keretek között végzendő énektanításra.

A tantárgy tartalma:
A gyülekezeti Énekeskönyv tematikus szerkezete; az Énekeskönyv dallamai.
A dallamok
– típusai, műfajai (középkori ének, genfi zsoltár, lutheránus korál, régi magyar ének, angolszász himnusz stb.);
– himnológiai, egyháztörténeti háttere és az ünnepkörökhöz való kapcsolódása.
– Az énekoktatás / dallamtanítás általános technikai feladatai, módszerei; a módszerek igazítása a tanítandó csoportok életkori sajátosságaihoz (7. és 9. iskolai osztály / hittanos csoportok / konfirmációs előkészítő / felnőtt gyülekezet).
– Az egyházi énekek tanításának céljai, rövid és hosszú távú feladatai; dallamok, szövegek kiválasztása az istentisztelet, a bibliaóra, az ünnepkör vagy az iskolai program igényeinek figyelembe vételével.

Tananyag:

A református gyülekezeti Énekeskönyv, valamint különféle ifjúsági dallamgyűjtemények énekei a gyakorlat helyszínéül szolgáló iskola megszabott énekrendje és a gyakorlatvezető tanár választása szerint.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Gyakorlati jegy megszerzése:
– a meglátogatott és a megtartott tanórákon fölmerülő kérdések megválaszolásának, illetve a feladatok elvégzésének rendszeres, azonnali minősítése;
– a tanórákon kiadott, otthon-elvégzendő feladatok rendszeres számonkérése, ellenőrzése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CSOMASZ TÓTH K. (szerk.): *Énekeskönyv – magyar reformátusok használatára*, MRE Budapest, 1948.
CSOMASZ TÓTH K.: *Dicsérjétek az Urat*, RZSI Sajtóosztálya, Budapest, 1971.
BERKESI S. (szerk.): *Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-558-035-4.

További ajánlott irodalom:

BERKESI S.: „*Te néked zengek éneket”*, ORTE, Debrecen, 1994, ISBN: 963-044-303-1.
HARGITA P. (szerk.): *Dícsérjétek az Urat*, Református Egyházzenészek Munkaközössége (ReZeM), Budapest, 1996. ISBN: 963-300-276-1.
DRASKÓCZY B. (szerk.): *Jézushoz jöjjetek*, ReZeM, Budapest, 1993.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K090, K091 **Tantárgy neve**: Népének, népzene [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Folk Songs and Folk Music [1, 2]	**Kreditértéke:** 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., ea. és **óraszáma**: 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K090 Népének, népzene [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
hogy a hallgató átfogó ismereteket szerezzen a magyar népzene mint zenei anyanyelv tipikus műfajairól, stílusairól, stílusrétegeiről, a dialektusterületek sajátosságairól. A népzene rendszerezéselméletéről, a feldolgozás elveiről, módszereiről, életmódjáról és helyéről a társadalomban. Szerezzen jártasságot az előadásmódban, az évköri és életkorhoz kötődő szokások rendszerében, a közösségi életmód és kultúra összefüggéseiben.
Adjon lehetőséget a magyarországi népének történetének vázlatos ismeretére, a legfontosabb történeti forrásoknak, és európai hátterüknek ismeretére, kapcsolatot találva más felekezetek énekeskönyvi énekeivel. A népénekek hangnemének, ritmikájának és versszak-képletének elemzése,- szövegek megértése, magyarázata, liturgikus alkalmazása. A népének és az élő hagyomány kapcsolata, folyamatos jelenléte az elérhető hagyományanyag népzenei hangzó forrásainak ismeretével.

A tantárgy tartalma:
1. A zenei anyanyelv megismerése: néprajzi csoportok, dialektusok, néprajzi tájak jellemzői. *A népművészet*, *népszokások, paraszti életmód megismerése:* népszokások ismerete az évkör, emberi életfordulók szerint. A szellemi és tárgyi kultúráján, díszítőművészetnek jelrendszerén, mese-, monda- és hiedelemvilágán keresztül. *Betekintés a népzenei ismeretek alapjaiba*: a népdalelemzés szabályainak ismerete, alkalmazása, a népzenekutatás története, jelentős gyűjtemények ismerete. A népdalrendszerezés elméletének és gyakorlatának ismerete a főcsoportok jellegzetességeivel, a főbb stílusrétegek ismerete.
2. Népének stílustörténet: a népének fogalma, legfontosabb történeti források. A mai énekeskönyvek keletkezésének körülményei. A strófás népénekek kialakulása a középkorban. Gregorián eredetű és középkori kanciókból lett népénekek. A reformáció korának népénekei, a

lutheri korál és a genfi zsoltár. Az ellenreformáció korának népénekei, népénekek a 18-20. században.
A népénekek istentiszteleti alkalmazása: helye a liturgiában, használata az istentiszteleten, vonatkozó egyházi rendelkezések ismerete. Az énekrendek összeállításának szempontjai. *Népénekek népzenei felvételeken:* a különböző felvételek összehasonlítása, a stílusos éneklésmód elsajátítása.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban, zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.
A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer meg lehet kísérelni, kijavítani. Ha a javítás sikertelen, akkor a hallgató a félévet nem teljesítette, szóbeli vizsgára nem állhat. Amennyiben a hallgató a zárthelyi dolgozatokat legalább elégségesre teljesíti, vagy elégtelen osztályzatát a szorgalmi időszakban sikeresen javítja, a vizsgaidőszakban szóbeli kollokviumra jelentkezhet.
A szóbeli vizsga kiadott tételsor alapján történik, melyet az aktuális félév tárgytematikája rögzít. A vizsga egy A és egy B tételből áll, melyet a hallgató közös/két külön cédulán húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az A, mind pedig a B tételt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van/nincs lehetőség. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.
A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített átlagának és a félévet lezáró kollokvium érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít.
Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató "jó" (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

VARGYAS L.: *A magyarság népzenéje*, Planétás Kiadó, Budapest, 2002, PAKSA K. (szerk.), ISBN: 963-901-494-X.
TÁTRAI ZS. – KARÁCSONY MOLNÁR E.: *Jeles napok, ünnepi szokások, Jelenlévő múlt*, Planétás Kiadó, Budapest, 1997, ISBN: 963-901-405-2.
DOBSZAY L.: *A magyar népének I.,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2006.
PAPP A. (szerk.): *A magyar népének II. I/A Gregorián eredetű népénekek,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2013.
PAPP A. (szerk.): *A magyar népénekek II. A 16. század magyar eredetű népénekei,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2013.
PAPP A. (szerk.): *A magyar népénekek II. 3/B Korálok,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2013.

További ajánlott irodalom:

PAKSA K. (szerk.): *Karácsony, húsvét, pünkösd a zenei hagyományban,* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-058-168-4.

BÁLINT S.: *Karácsony, húsvét, pünkösd,* Szent István Társulat, Budapest, 1976, ISBN: 963-360-044-8/1.
PAKSA K.: *Magyar népzenetörténet,* Balassi Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 963-506-280-X.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K012, K013 **Tantárgy neve**: Ének tantárgypedagógia [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Methodology of Singing [1, 2]	**Kreditértéke:** 1, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea./gyak., ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15, 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: hallgatói mikrotanítások.	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** óravázlatok készítése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K012 Ének tantárgypedagógia [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja: a hallgatók felkészítése az ének-zenei nevelés feladatainak tudatos és szakszerű ellátására; a metodikai, didaktikai, hospitálási és tanítási feladatok egységében láttatni a pedagógiai munka összefüggéseit. A zenei oktatás-nevelés történetén keresztül a különböző zenepedagógiai módszerek megismerése, alkalmazásának lehetőségei zenei nevelésünk különböző színterein a zenei ismeretek és a speciális kompetenciák elmélyítésére.

Ének tantárgypedagógia 1.
A társadalom és a művészet, a zeneművészet kapcsolata; kultúra, hagyomány, zenei ízlés, zenei nevelés; az élő zene és a hanghordozók zenei hatásrendszere.
Kodály Zoltán zenepedagógiai koncepciója; a zenepedagógia oktatási szintjei és intézményrendszere.
A művészeti nevelés szerepe a személyiség fejlesztésében.
Zenei adottság, képesség, figyelem, reproduktív képzelet, emlékezet, érzelmi intelligencia, transzferhatások – a zenei oktatásban rejlő pedagógiai és pszichológiai lehetőségek gazdagabb alkalmazási módjai.
Az éneklés helyes szokásainak kialakítása és fejlesztése.
A daltanítás módozatai, ismétlés, gyakorlás.

Ének tantárgypedagógia 2.
A zenei tanítás folyamatainak megtervezése, óravázlatok készítése.
Differenciált zenei nevelés alkalmazása a sajátos nevelési igényű, vagy hátrányos helyzetben élők és a különböző korosztályok vonatkozásában.
A zene, mint élményforrás: éneklés, hangszerjáték, befogadó zenehallgatás.
Zenei tehetség és tehetséggondozás.

Zenei műsorok összeállítása, szervezése, betanítása, levezetése.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.
A vizsga két részből áll: a vizsgázó tételt húz, továbbá bemutatja az otthon előre kidolgozott óravázlatait.
A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet és az óravázlat bemutatásának együttes átlagos időtartama 30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind a két részt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

OSVAY KÁROLYNÉ: *Az ének-zene tanítás módszertana*, Krúdy Kiadó, Nyíregyháza, 2007, ISBN: 978-963-875-994.

KODÁLY Z.: *Visszatekintés I-III.,* Zeneműkiadó, Budapest, 1974, Zeneműkiadó Vállalat, ISBN: 963-330-045-7.

UZSALYNÉ PÉCSI R.: *A nevelés az élet szolgálata (Kulcs a neveléshez I-VI)*. Kulcs a muzsikához Kiadó, Pécs, 2010-2017.

VAS B. (szerk.): *Zenepedagógia tankönyv*. Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet, 2015, ISBN 978-963-642-776-4. https://www.art.pte.hu/sites/www.art.pte.hu/files/files/menuk/dokument/tudomany/innovacio/zmi/zenepedagogia_vegleges.pdf

KONTRA I.: *A zenei köznevelés történetéből – Dokumentumok és pedagógus portrék a XX. század második feléből*, LFZE Kodály Intézete, Kecskemét, 2005, ISBN: 963-729-531-3.

További ajánlott irodalom:

TURMEZEYNÉ HELLER E. *Zenei tehetséggondozás és képességfejlesztés,* Kocka Kör, Debrecen, 2009, ISBN: 978-963-874-884-3.

PAPPNÉ VENCSELLŐI K.: *Ének-zene tantárgypedagógia*, Pedellus Kiadó, Debrecen, 2007, ISBN: 963-961-251-0.

SZABÓ H.: *A magyar énektanítás kálváriája*, MTA, Budapest, 1989, ISBN: 963-400-077-0.

DOBSZAY L.: *Kodály után,* LFZE Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézete, Kecskemét, 2009, ISBN: 978-963-729-536-2.

VAS B. (szerk.): *Zenepszichológia tankönyv*. Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet, 2015. ISBN 978-963-642-777-1. https://www.art.pte.hu/sites/www.art.pte.hu/files/files/menuk/dokument/tudomany/innovacio/zmi/zenepszichologia_vegleges_20151006.pdf

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei

- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd, —

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K120, K121, K122, K123 **Tantárgy neve**: Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4] **Tantárgy neve angolul:** Solfeggio and Music Theory [1, 2, 3, 4]	**Kreditértéke:** 2, 2, 2, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak., gyak., gyak., gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, kollokvium, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3., 4.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: **—** [2]: K120 Szolfézs és zeneelmélet [1] [3]: K120 Szolfézs és zeneelmélet [2] [4]: K120 Szolfézs és zeneelmélet [3]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Kialakítandó jártasságok:
– zenei írás és olvasás; megalapozott és fejlesztésre alkalmas zenei képességek, készségek:
– megosztott figyelem; többszólamú zene megszólaltatása, szólamainak követése, zenei folyamatainak felfogása;
– zenei alapműveltség; a zene kifejezőeszközeinek és jelrendszerének ismerete és alkalmazása;
– stílusismeret; tájékozódási képesség a zenetörténet különböző stíluskorszakaiban a zeneművek harmóniai és formai jellegzetességeinek vizsgálata, a különböző stílusjegyek megismerése és bizonyos zenei törvényszerűségek feltárása alapján.

A tantárgy célja: a fenti jártasságok megszerzése és elmélyítése
– a zenei írás és olvasás képességének fejlesztése, megerősítése;
– a zenei gondolatkifejtés alapvető szabályainak fölfedezése és megismerése;
– fölkészítés az ismeretek további önálló bővítésére, elsajátítására és alkalmazására.

A tantárgy tartalma, tananyaga:
– a zenei 'abc', a zenei írás-olvasás relatív rendszere (szolmizáció) és abszolút rendszere (abc-s elnevezések)
– a dallamok alkotó elemei, alaplépések, hangközök; tiszta prím, kvart, kvint és oktáv, kis és nagy szekund, kis és nagy terc; kis és nagy szext, kis és nagy szeptim; bővített és szűkített hangközök
– a ritmus alkotó elemei, alapvető ritmus-szerkezetek, ritmusképletek; egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod, pontozás, nyújtott és éles ritmus, kis éles és kis nyújtott ritmus, nyolcadpárok, szinkópa, triola, szünetek, mérőütés; ütemmutató (metrum), kétnegyedes és

négynegyedes ütem; háromnegyedes ütem, nyolcad alapú metrumok, 2/2, alla breve, egyéb ütemfajták, felütés
– hangsorok; (félhang nélküli) pentatónia, diatónia
– a pentatónia építőelemei; biton, triton, trichord, tetraton;
– a diatónia elemei, lá- és dó-pentachord, lá- és dó-hexachord; hétfokúság, teljes diatónia; módosított hangok, fölemelés, leszállítás, föloldás;
– hármashangzatok; dúr- és moll-hármasok alaphelyzetben és fordításokban, szűkített és bővített hármas;
– a négyeshangzat fogalma; a domináns szeptim akkord és fordításai;
– dúr és moll hangsorok, a hangnem fogalma; az előjegyzés fogalma, szerepe;
– modális hangsorok; dór, fríg, mixolíd; ión és eol (líd, lokriszi);
– összhangzattani alapok, akkordok, akkordfűzés, funkciók, egyszerű kíséret; tonikai, domináns és szubdomináns funkció, énekkíséretek harmóniáinak fölépítése (basszus + három szólam: négyszólamú akkordfűzés egyszerű mintapéldák alapján); I-IV-V-I; I-VI-IV-V-I; I-I^6-IV-V-I; I-IV-I^{64}-V-I; V. fokú átmenő szeptim, új szubdomináns funkciójú akkordok (II. fokú szext és kvintszext) megjelenése az egyszerű mintapéldák elszínezésével; énekkíséretben használatos zárlati akkordfűzések; álzárlat, mollbeli IV. fok
– a moduláció fogalma; domináns moduláció (a váltódomináns megjelenése), szubdomináns moduláció (az I. fokú mellékdomináns megjelenése);
– a zenei formálás alapelemei; azonosság, különbözés, hasonlóság (ismétlődés, visszatérés / ellentét, / variáció)
– a fenti zenei alapelemek bemutatására alkalmas gyakorlatok, magyar gyermekjátékdalok, népdalok, illetve református énekeskönyvi énekek
– a tanult ismeretek folyamatos alkalmazása (szolmizálás, lapról olvasás, elemzés a formai jegyek alapján, dallamleírás).

Számonkérési és értékelési rendszer:

Gyakorlati jegy megszerzése (1, 2 és 4. félév):
– A tanórákon előkerülő feladatok elvégzésének rendszeres, azonnali minősítése;
– A tanórákon kiadott, otthon-elvégzendő feladatok rendszeres számonkérése, ellenőrzése.

Írásbeli és szóbeli vizsga a vizsgaidőszakban (3. félév):
A vizsga időtartama 60 perc.
– Az írásos feladatsor egyszerű dallam hallás utáni leírásából, illetve diktált hangközök és egyszerű hármashangzatok fölismeréséből és megnevezéséből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek.
– A szóbeli vizsga egyszerű, ismeretlen dallam első látásra történő eléneklésből és alapfokú formai elemzéséből (hangsor, hangkészlet, metrum megállapítása stb.), illetve ismert dallam utó-szolmizálásából áll. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.

Értékelés:
– A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
KODÁLY Z.: *Bicinia hungarica I-II-III.,* Zeneműkiadó, Budapest, 2000.
BACH, J. S.: *396 négyszólamú korálfeldolgozás,* Zeneműkiadó, Budapest, 1983.
FRANK O.: *Hangzó zeneelmélet,* Rózsavölgyi és társa, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-862-386-7
MOLNÁR A. (szerk.): *Klasszikus kánonok,* Zeneműkiadó, Budapest, 1968.

További ajánlott irodalom:

BÁRDOS L.: *Hangzatgyakorló I-II.,* Zeneműkiadó, Budapest, 1982, ISBN: 963-330-549-7.
A Nemzeti Tankönyvkiadó által az általános iskola felső osztályai számára kiadott ének-zene tankönyvek szemelvényei; dallamok, hangszeres témák, kánonok, zeneműrészletek.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.
- Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Zeneirodalom és zenetörténet
Kredittartománya*:* 12 kredit
Felelőse: Dr. Arany János
Tantárgyai:
1) Zeneirodalom [1, 2, 3]
2) Zenetörténet [1, 2, 3]

Tantárgy kódja: K150, K151, K152 **Tantárgy neve**: Zenetörténet [1, 2, 3] **Tantárgy neve angolul:** History of Music [1, 2, 3]	**Kreditértéke:** 2, 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., ea., ea. és **óraszáma**: 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: zenehallgatás.	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** zeneművek fölismerése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K150 Zenetörténet [1] [3]: K151 Zenetörténet [2]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Kialakítandó kompetenciák (jártasságok):
– eligazodás a művészeti és zenetörténeti korszakokban
– az európai és a magyar protestáns egyházi zene legjelesebb szerzőinek és zeneműveinek alapfokú ismerete
– alapfokú stílusérzék a különféle korok zeneműveinek megszólaltatásában

A tantárgy célja:
– Megismerkedés a művészettörténet jelentős korszakaival, az egyes korok alapvető stílusjegyeivel, jelentős szerzőivel, műtípusaival és zeneműveivel; különös tekintettel azokra a művekre, melyek kapcsolatban állnak a Biblia szövegeivel és a gyülekezeti énekeskönyv énekeivel.
– A stílusos hangszerjáték és éneklés iránti igény kialakítása a különféle korszakok jellegzetes zeneműveinek meghallgatása, megismerése és egyszerű elemzése révén.

A tantárgy tartalma, tananyaga:

Az egymást követő zenetörténeti korok alapvető stílusjegyei, jelentős szerzői, műfajai, műtípusai, és zeneművei. Az egyházi zene megjelenése, helye és súlya az egyes korszakok gyakorlatában illetve fejlődésében.
– a művelődéstörténet, ezen belül a zenetörténet kronológiája;
– ókori zenekultúrák; az Ószövetség korának héber/zsidó zenélési szokásai; az európai hangrendszer kialakulása a görög kultúrában;
– a gregorián dallamkincs és a korai kereszténység zenéje, a mise és a zsolozsma énekei, műfajai; a zene lejegyzésének fejlődése, Arezzoi Guido és a menzurális hangjegyírás;
– a többszólamúság első korszaka, vezérműfajai és szerzői; Notre-Dame iskola, Ars Nova, organum, motetus, mise, Perotinus, Machaut;
– korai és érett reneszánsz, egyházi és világi zene; misetípusok, motetták, flamand polifónia (Ockeghem, Desprez), misék, motetták, madrigálok, chansonok, francia és itáliai zene (Jannequin, Palestrina, Lassus); az önálló hangszeres zene megjelenése és első műfajai, szonáta, variációsorozat, fantázia
– a reformáció zenei hatásai, a lutheri és a kálvini zeneszemlélet; korálok, genfi zsoltárok és megjelenésük a műzenében (énekes és hangszeres dallam-földolgozások);
– a hangszerek világa, hagyományos és modern rendszerezése;
– barokk, ellenreformáció; egyházi és világi műfajok, hangszeres és énekes zene a római gyakorlatban; mise, motetta, opera, oratórium, szonáta, fúga, concerto; Monteverdi, Carissimi, Purcell, Vivaldi;
– a (német) protestáns egyházi gyakorlat; a nemzeti nyelvű egyházi zene fejlődése; Schütz, Pachelbel, Buxtehude és J. S. Bach. G. F. Händel;
– bécsi klasszicizmus, világi és egyházi zene; szerkezetek, formák, új műfajok, a zenekar fejlődésének kezdete; Haydn, Mozart, Beethoven.
– romantika, egyházi zene a római és a protestáns gyakorlatban; hagyományos műfajok új eszközökkel; Schubert, Berlioz, Liszt és Verdi, illetve Mendelssohn és Brahms;
– egyházi zene a 20. században; Stravinsky, Kodály, Honegger, Poulenc, Britten;
– kis mesterek a 20. század magyar egyházi zenéjében, Bárdos, Farkas, Gárdonyi, [a közelmúlt: Szokolay, Orbán, Vajda].

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban:
A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös cédulán húz.
A felelet előtt a felkészülésre legalább 15 perc áll rendelkezésre.
A két felelet együttes átlagos időtartama 25-30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti.

Értékelés:
A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok figyelembe vételével történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
KELEMEN I.: *A zene története 1750-ig*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. ISBN: 963-18 8-927-0.
KÖRBER T.: *Zeneirodalom I-II.,* Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2009.
WILSON-DICKSON, A: *A kereszténység zenéje,* Gemini Budapest Kiadó, Budapest, 1994, ISBN: 963-816-810-2.

További ajánlott irodalom:

PALISCA, C. V.: *Barokk zene*, Zeneműkiadó, Budapest, 1976, ISBN: 963-330-126-2.
PÉCSI G.: *Kulcs a muzsikához*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1989, ISBN: 963-181-826-8.
ARANY J.: *Zenetörténet* - egyszerűsített jegyzet, www.drhe.hu

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei

- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Zeneirodalom és zenetörténet
Kredittartománya*:* 12 kredit
Felelőse: Dr. Arany János
Tantárgyai:
1) Zeneirodalom [1, 2, 3]
2) Zenetörténet [1, 2, 3]

Tantárgy kódja: K024, K025, K026 **Tantárgy neve**: Zeneirodalom [1, 2, 3] **Tantárgy neve angolul:** Music Literature [1, 2, 3]	**Kreditértéke:** 2, 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea./gyak., ea./gyak., ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15, 15/15, 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: zenehallgatás.	
A számonkérés módja: kollokvium, kollokvium, kollokvium **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** zeneművek fölismerése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4., 5., 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K024 Zeneirodalom [1] [3]: K025 Zeneirodalom [2]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
– Megismerkedés a művészettörténet kiemelkedő zenedarabjainak műfaji szabályaival, keletkezési körülményeivel, szövegével – különös tekintettel azokra a művekre, melyek kapcsolatban állnak a Bibliával vagy a protestáns dallamkinccsel.

A tantárgy tartalma, tananyaga:
Az egymást követő zenetörténeti korok egyházzenei irodalmának legfontosabb zeneművei:
– Palestrina: *Missa Papae Marcelli, Canticum canticorum*
– Monteverdi: *Vespro della Beata Vergine Maria;* Schütz: *Musikalische Exequien, Symphonie Sacrae;*
– Purcell: *Hail, Bright Cecilia*, Bach: *Johannes-Passion, Matthäus-Passion, Hohe Messe in h-moll;* Händel: *Messiah;*
– Haydn: *Nelson-Messe*, Mozart: *Requiem;*
– Liszt: *Christus*, Verdi: *Requiem, Quattro pezzi sacri;* Brahms: *Ein deutsches Requiem;*
– Stravinsky: *Symphonie de psaumes;* Kodály: *Psalmus Hungaricus, Budavári Te Deum; Jézus és a kufárok;* Honegger: *Jeanne d'Arc au bucher*; Britten: *War Requiem.*

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban:
A vizsga egy „A” és egy „B” tételrészből áll, melyet a hallgató közös cédulán húz.
A felelet előtt a felkészülésre legalább 15 perc áll rendelkezésre.
A két felelet együttes átlagos időtartama 25-30 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az „A”, mind pedig a „B” tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Az adott félév tételsorát az aktuális tárgytematika rögzíti.

Értékelés:
A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok figyelembe vételével történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
VÁRNAI P.: *Oratóriumok könyve*, Zeneműkiadó, Budapest, 1983, ISBN: 963-330-469-5.
KÖRBER T.: *Zeneirodalom I-II.,* Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2009.
PÉCSI G.: *Kulcs a muzsikához*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1989, ISBN: 963-181-826-8.

További ajánlott irodalom:
MICHELS, U.: *Zene* (SH atlasz sorozat), Springer Hungarica, Budapest, 1994.
KROÓ GY. (szerk.): *A hét zeneműve – műelemzések*, Zeneműkiadó, Budapest, 1976-1988.
A szóban forgó zeneművek partitúrái, zongorakivonatai.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.

c) attitűdje
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K100, K101, K102, K103, K104, K105 **Tantárgy neve**: Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6] **Tantárgy neve angolul:** Organ [1, 2, 3, 4, 5, 6]	**Kreditértéke:** 2, 2, 2, 2, 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., gyak., gyak., gyak., gyak., gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30, 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3., 4., 5., 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K100 Orgona [1] [3]: K101 Orgona [2] [4]: K102 Orgona [3] [5]: K103 Orgona [4] [6]: K104 Orgona [5]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja, kialakítandó kompetenciák:
A hallgató képes legyen a Református Korálkönyv letéteinek alapján a gyülekezet énekének vezetésére, kíséretére. Tudjon azokhoz megfelelő elő- illetve utójátékokat játszani, s ezzel az adott korál hangnemét, tempóját megadni, stílushűen bevezetni illetve lezárni. Tudjon az istentisztelet liturgiájának különböző helyein megfelelő előadási darabokkal szolgálni (pl: preludium, postludium, korálelőjáték, Úrvacsora alatti közjáték stb…)

A tantárgy tartalma:
Az orgona manuálján alapjainak, módozatainak elsajátítása gyakorlatokon, előadási darabokon keresztül. (legato, tenuto, staccato játék, néma ujjváltás, egy kézben kétféle artikuláció stb…).
Koráljáték manualiter, négy szólamban legato játékkal.
A pedál alapjainak elsajátítása. A manuáljáték továbbfejlesztése, kéz és láb összjátéka, a kéz függetlenítése a pedáltól. Két manuálon való játék, a trió-játék alapjainak elsajátítása. A regisztrálás alapszabályainak megismerése. Korálok, dícséretek, zsoltárok pedállal való játéka, nehézségi fokok szerint válogatva.
A különböző darabok stílusbeli különbségeinek interpretálása helyes regisztrációval, játékmóddal, artikulációkkal. A korálokhoz elő- és utójátékok kapcsolása az intonációs gyűjteményekből vagy saját ötlet alapján, megfelelő regisztrációkkal. A koráljáték közben éneklés gyakorlása. Koráljáték

egyéb lehetőségeivel való ismerkedés, pl: kiemelt c.f. külön manuálon, Goudimel zsoltárok, „B” letétek használata stb… Korál-blattolás a korálkönyv „A” letéteiből.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Gyakorlati jegy a szorgalmi időszak végén, ötjegyű osztályzással
A tantárgy eredményes teljesítése folyamatos, óráról órára történő gyakorlást igényel. Az elvégzendő technikai gyakorlatok, énekkíséretek, orgonadarabok helyes egyéni gyakorlási módszereit az órákon rögzítjük, ezek eredményes teljesítése a gyakorlati jegy kialakításában meghatározó. Fontos szerepe van továbbá a pedáljáték fejlődésének, a kéz és a láb összjátékának és egymástól történő függetlenítésének. A jegy kialakításában jelentős tényező a két manuálon történő játék biztonsága, valamint az egyre önállóbb regisztráció. A gyakorlati jegy tükrözi a hallgató stílusismeretének fokozatos fejlődését, ez egyes stílusokhoz köthető technikai és zenei megoldások önálló megválasztásának biztonságát. Elvárás továbbá a korálokhoz köthető elő- és utójátékok megfelelő megválasztása, fokozatosan saját ötletek megvalósítása. Az osztályzat tükrözi az orgonajátékkal együtt történő éneklés megvalósítását is. A gyakorlati jegy kialakításában szerepet kap az istentiszteleti alkalmakon történő biztonságos teljesítés.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
BEHARKA P.: *Gyülekezeti orgonajáték*, Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1980.
80 korálelőjáték a XVII-XVIII. századi német mesterektől.
Református korálkönyv, Református Zsinati Iroda, Budapest, 1992, ISBN: 963-300-4810.
Intonáció gyűjtemény, Református Egyházzenészek Munkaközössége, Budapest, 1993.
Református korálkönyv I. Genfi zsoltárok, Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-558-156-6.

További ajánlott irodalom:
Különböző nehézségi fokú előadási darabokat tartalmazó gyűjtemények.
Organum Officians I., Prelúdiumok és fúgák istentiszteleti használatra a XVI-XVIII. századi német és lengyel orgonairodalomból, (Közreadja Bódiss Tamás, Enyedi Pál, Kiss Zoltán) Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszék, Budapest, 2000.
KOVÁCS SZ.: *Három ökumenikus ének – Alternatív letétek és intonációk*, Főnix Zeneműhely, 2018.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Sárosi Dániel, tanársegéd

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
Dr. Kovács Krisztián, adjunktus, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K 130-A, K 131-A, K 132-A, K133-A, K 134-A **Tantárgy neve**: Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5] **Tantárgy neve angolul:** Practice of Conducting [1, 2, 3, 4, 5]	**Kreditértéke:** 1, 1, 1, 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak., gyak., gyak., gyak., gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 2., 3., 4., 5., 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K130-A Vezénylési gyakorlat [1] [3]: K131-A Vezénylési gyakorlat [2] [4]: K132-A Vezénylési gyakorlat [3] [5]: K133-A Vezénylési gyakorlat [4]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hallgató váljon alkalmassá gyülekezeti, iskolai kórus vezetésére. Sajátítsa el az alapvető ütéstípusokat, vezénylési technikákat. Differenciált zenei hallás és éneklés-technikai készségek kialakítása révén neveljen a zenei ismeretek tudatos elsajátítására.

Cél továbbá: a zenei ismeretek bővítése, a cappella és hangszerkíséretes darabok stílushű, kifejező vezénylése.

Tananyag:
Vezényléstechnikai alapfogalmak: a helyes kéz- és testtartás, ütésfajták az egyszerűbb és leggyakoribb (2/4, 3/4, 4/4) metrumokban
A jobb és bal kéz funkciója a vezénylés során
Az ütések jellege és a zenei tartalom közti összefüggések; dinamikai, karakterbeli kérdések, a tempó változásai
Kezdés súlyos, illetve súlytalan teljes ütemeken, kezdés nem teljes ütemeken (felütés), Az ütemegységnél rövidebb hangokon való kezdések
A hang megszüntetése
Ütésfajták ritkábban előforduló, bonyolultabb, összetett metrumokban (3/8, 6/8, 5/8, 5/4, 6/4, 7/4, stb.)
Változó ütemmutatójú darabok vezénylése
A helyes tempóérzék kialakításának kérdései

A kórushangképzés alapelvei
Parlando, rubato előadásmódú darabok vezénylése
Hangszerkíséretes művek vezénylési kérdései

Követelmények:
A hallgató legyen képes az adott művek ének-zongorás megszólaltatására, csoport előtti vezénylésére.
A hallgató aktívan vegyen részt énekkari szólamok betanítási folyamatában. (szólampróba)
A hallgató tudjon részpróbákat tartani a teljes kórus számára.

Számonkérési és értékelési rendszer:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:
A félév során 4-6 különböző karakterű kórusmű előadása énekelve, zongorakísérettel. Ezek közül 2-3 kiválasztott darab vezénylése zongorás próbán, illetve kórus előtt is. Egy-két mű vezénylése koncerten, fellépésen.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
Egyházzenei vezérfonal, *Tanfolyami jegyzet a magyarországi református lelkész- és kántorképzés számára, II. Kórusgyűjtemény,* Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1969.
Genfi zsoltárok Claude Goudimel harmóniáival négy szólamban, szopránba helyezett fődallammal, I-II. füzet, LFZE Egyházzenei Tanszéke és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 1997.
BEHARKA P. – JOBBÁGY I.: *Evangéliumi vegyeskarok*, Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1976.

További ajánlott irodalom:
VÁSÁRHELYI Z.: *Az énekkari vezénylés módszertana*, Zeneműkiadó, Budapest, 1965.
PÁRKAI I.: *A kórusvezénylés alapjai*, Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, 1977, ISBN: 963-562-234-1.
BÁRDOS L.: *Karvezetés I. Életet az énekbe!,* Tankönyvkiadói Vállalat, Budapest, 1966.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: L231, L232, L233 **Tantárgy neve**: Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3] **Tantárgy neve angolul:** Foreign Language Basics [1, 2, 3]	**Kreditértéke:** 2, 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: nyelvi sáv	
A tanóra típusa: gyak., gyak., gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok:** —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: **—** [2]: L231 Angol nyelvi alapozó [1] [3]: L232 Angol nyelvi alapozó [2]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**	

Ismeretanyag:
A kurzus a hallgatók korábban megszerzett angol nyelvtudását rendszerezi, és arra építve meghatározott témakörökben fejleszti a hallgatók szókincsét és nyelvtani ismereteit és kommunikatív készségeit (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).

Angol nyelvi alapozó képzés 1:
Témakörök: bemutatkozás, személyiségjegyek, szabadidő, sportolás, városi és vidéki élet.
Nyelvtan: egyszerű jelen, folyamatos jelen, egyszerű múlt folyamatos múlt, mennyiségi kifejezések, névelők, melléknév-fokozás, hasonlító szerkezetek.

Angol nyelvi alapozó képzés 2:
Témakörök: útbaigazítás, mozi, film, kultúrák találkozása, bevásárlás, eligazodás az üzletek világában.
Nyelvtan: befejezett jelen és egyszerű múlt idők, feltételes mód különböző tipusai, segédigék (must, mustn’t, needn’t)

Angol nyelvi alapozó képzés 3:
Témakörök: technikai eszközök, internet-használat, globális jelenségek.
Nyelvtan: befejezett múlt idő, függő beszéd, szenvedő szerkezet, segédigék (may, can, can’t, could, couldn’t).

Kialakítandó kompetenciák:

A hallgatók képesek valós élethelyzetekben (ismerkedés, bemutatkozás, meghívás, jegyvásárlás, üzleti vásárlás) komplex nyelvtudásukat adekvát módon használni, megérteni másokat és megértetni magukat írásban és szóban.

Számonkérési és értékelési rendszer:

A témák feldolgozása elsősorban szövegértés, szövegalkotás, illetve társalgás formájában részben az órán közösen, részben egyénileg/önállóan tanórán kívül történik. Elvárt a rendszeres óralátogatás és az órai aktivitás.
Az órák során rendszeresen rövid (írásbeli) számonkérésre kerül sor. Ezen kívül a félév végén a félév során tárgyalt témákból zárthelyi dolgozatot írunk, melyet szóbeli beszámoló követ. A írásbeli és szóbeli számonkérések megfelelési küszöbe a legalább 50 %-os teljesítmény.
A gyakorlati jegy elemei: órai aktivitás, évközi számonkérések, félév végi zárthelyi dolgozat és a feldolgozott témákból történő beszámoló.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

FALLA, T. – DAVIES, P. A.: *Solutions, Pre- Intermediate – Student's Book*, Oxford University Press, Oxford, 2007, ISBN: 978-0-19-455165-6.

További ajánlott irodalom:

FALLA, T. – DAVIES, P. A.: *Solutions, Pre- Intermediate – Workbook*, Oxford University Press, Oxford, 2008, ISBN: 978-0-19-455172-4.
EASTWOOD, J.: *Oxford Practice Grammar*, Oxford University Press, Oxford, 1992, ISBN: 0-19-431-352-2.
ALEXANDER, L. G.: *Longman English Grammar Practice*, Longman, London – New York, 1990, ISBN: 058-204-500-2.
MURPHY, R.: *Essential Grammar In Use*, Cambirdge University Press, Cambridge, 2002, ISBN: 0-521-55928-6.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Kőszeghy Attila, tanársegéd

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Idegen Nyelvi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: L241, L242, L243 **Tantárgy neve**: Német nyelvi alapozó [1, 2, 3] **Tantárgy neve angolul:** Foreign Language Basics [1, 2, 3]	**Kreditértéke:** 2, 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: nyelvi sáv	
A tanóra típusa: gyak., gyak., gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** zárthelyi dolgozat, szóbeli beszámoló, esszé.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 70 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 2., 3.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: L241 Német nyelvi alapozó [1] [3]: L242 Német nyelvi alapozó [2]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:
A hallgató a három félév alatt biztos nyelvtani alapokon nyugvó produktív tudást szerez: megismeri a német nyelv alapvető szerkezeti és nyelvtani sajátosságait, elsajátítja a meghatározott köznapi társalgási témák szókincsét, amivel egyben fejleszti kommunikatív készségeit is (hallás utáni értés, olvasott szöveg megértése, beszéd- és íráskészség).

1.Témakörök:
Inhalte wiedergeben, Überraschung zeigen, Vermutungen anstellen, Aussagen einschränken, Interesse zeigen, die eigene Meinung zeigen, diskutieren; von einem Erlebnis berichten, etwas Besonderes beschreiben; Notizen schreiben, einen Text schreiben, Gefühle beschreiben; Buch oder Film beschreiben, eine Arbeitssituation beschreiben, kritisch Stellung nehmen, über Ziele sprechen.
Nyelvtan: kausale Angaben, Ergänzungssätze, konzessive Angaben, modale Angaben, Adjektive: Verwendung, Steigerung, Nominalisierung, Graduierung, temporale Angaben, Zeitformen; Personalpronomen, Demonstrativpronomen, indirekte Frage, finale Angaben; reflexive Verben, Konjunktiv II mit Modalverb.

2. Témakörök:
Telefonat, spontan Interesse äußern, Information zu einem Thema einholen, über ein Lieblingsprojekt sprechen; Vorteile/Nachteile erörtern, ein Problem darstellen, über den Tagesablauf sprechen; Leserbrief schreiben, eine Präsentation planen; eine Entscheidung begründen, etwas bewerten.

Nyelvtan: Präpositionen, Futur I/II, Personalpronomen es, Relativsatz, adversative Angaben, Adverb, Infinitiv mit zu; Aufforderungen, das Verb lassen, indirekte Rede, Konjunktiv I/II; Partizip I/II, Zweck/Absicht formulieren.

3. Témakörök:
Beschwerdebrief, über Vorurteile reden, einen Kompromiss finden; Argumente/Informationen zusammenfassen, den eigenen Standpunkt begründen, jmdn beschreiben, Notizen, Möglichkeiten erörtern, Ratschläge geben, Informationen vergleichen, Vermutungen äußern, Vorschläge bewerten.
Nyelvtan: Konjunktionen, Aufforderungen, modale Angaben; Negation, Wortbildung, Nominalisierung; Adjektive mit Präpositionen, subjektive Außerungen mit Modalverben.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Minden egyes félév végén a szorgalmi időszak utolsó hetében gyakorlati jegyet kapnak a hallgatók. Az esetleges elégtelen osztályzat javítására a TVSZ 26. § (4) alapján kerülhet sor.
A témák feldolgozása elsősorban szövegértés, szövegalkotás, illetve társalgás formájában részben az órán közösen, részben egyénileg, önállóan tanórán kívül történik. Az órák során nagy gyakorisággal rövid írásbeli és szóbeli számonkérésre kerül sor. A félév végén a félév során tárgyalt témákból 45 perces zárhelyi dolgozat írására kerül sor, melyet szóbeli beszámoló követ. Az írásbeli és a szóbeli számonkérések megfelelési küszöbe a legalább 50-50%-os teljesítmény. Elvárt a rendszeres óralátogatás és az órai aktivitás.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

DREYER, H. – SCHMITT, R.: *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik - aktuell: Lehrbuch*. Max Hueber Verlag, München, 2012, ISBN: 978-319-307-255-9.
FÖLDEK H.: *Sag's besser! Ein Arbeitsbuch für Fortgeschrittene 1.; 2.*, Verlag für Deutsch, München, 1994, ISBN: 1.: 3-88532-655-8, 2.: 3-88532-656-6.

További ajánlott irodalom:

BUSCHA, J. – HELBIG, G.: *Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*, Langenscheidt, Berlin, 2013, ISBN: 978-312-606-365-4.
LÁZÁR GYÖRGYNÉ: *Wortwörtlich, Tematikus német szókincsgyűjtemény érettségizőknek és nyelvvizsgázóknak*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-19-4971-1.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Eged Alice, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Idegen nyelvi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: – **Tantárgy neve**: Kötelezően választható tárgy (kutatószeminárium) **Tantárgy neve angolul:** Elective Course	**Kreditértéke:** 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: törzsanyag ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: ha a kurzust meghirdető oktató alkalmaz sajátos ismeretátadási módot (pl. utazószeminárium), azt az aktuális félév tárgytematikája rögzíti.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** ha a kurzust meghirdető oktató alkalmaz sajátos ismeretellenőrzési módot (pl. félévközi prezentációk, beadandó dolgozatok, olvasónaplók), azt az aktuális félév tárgytematikája rögzíti.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy lehetőséget kínál a hallgatóknak arra, hogy *a bibliai tanszékcsoport* oktatói által meghirdetett szakmai, kötelezően választható kurzusaiból szabadon válogassanak. Tantervüket így az adott teológiai szakterületen (sávon) belül – a tantárgy kreditszámának összegéig – saját érdeklődésüknek megfelelően állíthatják össze, ezáltal pedig

1) lehetőséget kapnak egy szűkebb tudományos kérdéskör elmélyültebb megismerésére,
2) elmélyíthetik ismereteiket a szaknak megfelelő informatikai írástudás, digitális képzési tartalmak terén,
3) a zömében irányított kutatómunkára, hallgatói szakelőadásokra és dolgozatokra épülő kurzusok (kutatószemináriumok) révén a tudományos kutatómunka, előadás és publikáció készítésének módszertanát sajátíthatják el, illetve gyakorolhatják be.

Számonkérési és értékelési rendszer:

A számonkérés módját a meghirdetett kurzus aktuális tárgytematikája rögzíti (kollokvium vagy gyakorlati jegy). Az értékelés a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 26. §-ban rögzített ötfokozatú osztályzattal történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom: —
További ajánlott irodalom: —
Az irodalomjegyzéket minden félévben a tárgyat meghirdető oktatók teszik közzé a kurzusleírásban, illetve egyeztetik a hallgatókkal.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Németh Áron, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
a szak minden oktatója

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Ószövetségi Tanszék, Újszövetségi Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

A szakmai gyakorlat kódja: K020, K021, K022, K023-A **A szakmai gyakorlat neve:** Egyházzenei gyakorlat [1, 2, 3, 4] **Tantárgy neve angolul:** Practice of Church Music [1, 2, 3, 4]	**Kreditértéke:** 1, 1, 1, 1
A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar	
A szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: 15, 15, 15, 15 óra	
A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő	
A szakmai gyakorlat tantervi helye: 3., 4., 5., 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: G041 Egyházi ének [2]; K101 Orgona [2] [2]: K020 Egyházzenei gyakorlat [1] [3]: K021 Egyházzenei gyakorlat [2] [4]: K022 Egyházzenei gyakorlat [3]	

A **szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok**

A gyakorlat célja:
Fölkészítés a protestáns gyülekezet egyházzenei szolgálatának ellátására. A gyülekezeti énekkincs hangszeres kíséretének és a gyülekezeti éneklés vezetésének gyakorlása. Mindezeken túl előkészület az önálló kántori munkára, a zenei szolgálatban részt vevők irányítására és a lelkipásztorral való együttműködésre.

A gyakorlat tartalma:
Az első szemeszter elején tartott néhány konzultáció során a hallgató megismerkedik az istentiszteleti rend alapvető zenei összefüggéseivel. A szemeszter további részében – a felsőbb évfolyamokon már a szemeszter elejétől kezdődően – a hallgató kéthetenként hangszeres szolgálatot végez a hittudományi egyetem reggeli áhítatain, a gyakorló-iskolában vagy az akadémiai istentiszteleteken. Ezeken az alkalmakon együttműködik az áhítaton szolgáló igehirdetővel és/vagy a liturgussal. A közbeeső hetek konzultációi alkalmat adnak az előző szolgálat értékelésére, a tapasztalatok megbeszélésére és a következő szolgálat előkészítésére. Az elvégezhető szolgálatok száma az első szemeszter során legföljebb 4, a későbbiekben 6 vagy annál több is lehet. A magasabb évfolyamokon a szolgálatok körébe bevonhatók az iskola ünnepi (évnyitó, évzáró, ünnepi kibocsátó stb.) istentiszteletei is.

A gyakorlat tananyaga:
– a különféle istentiszteleti alkalmak rendjének megismerése;
– együttműködés a lelkipásztorral: megfelelő énekek, kórusművek, orgonadarabok választása a különféle istentiszteleti alkalmaknak vagy a választott szentírási szöveg tartalmának megfelelően, az énekek és alkalmi hangszeres vagy kórustételek illeszkedése az istentiszteleti rendbe;
– énekrendek önálló összeállítása különféle istentiszteleti alkalmakhoz, típusokhoz;
– a gyülekezeti éneklés vezetése: a kiválasztott énekek stílusos hangszeres kísérete, az elő- és utójáték szakmai kritériumai, helyes tempóválasztás;
– alkalmi hangszeres vagy kórustételek betanulása, betanítása és stílusos előadása.

A **szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei**

Az egyes szolgálati alkalmakon az oktató jelen van, vagy – ha erre gyakorlati okból nincsen mód – egyezteti a minősítés szempontjait az áhítatot felügyelő vagy végző lelkésszel.
A minősítés elemei, szempontjai (max. 100 pont):
– énekvezetés (jó tempót választ-e; tartja-e a kiválasztott tempót; együtt énekel-e a gyülekezettel), max. 50 pont;
– előjátékok (segít-e a dallam fölidézésében; világosan érzékelteti-e az ének tempóját; világosan megadja-e a kezdőhangot), max. 40 pont;
– önálló hangszerjáték (játszik-e önállóan / improvizáltan bevezetőképpen az istentisztelet előtt és/vagy után), max. 10 pont.
Az egyes szolgálatokat a minősített elemek pontjainak összeadása után a 100 pontos skálán %-osan lehet értékelni; az értékelés a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok figyelembe vételével történik.
A teljesítést alkalmanként – rövid szóbeli értékelés után – a lelkész minősíti és minősítését bejegyzi a hallgató munkanaplójába.
A szolgálatot a szemeszter végén a lelkész és a zenei fölkészítést végző oktató közösen minősíti és fogadja el. A félév teljesítésének feltétele az első szemeszteren 4, a későbbiekben 6 elfogadott szolgálat.

A szakmai gyakorlóhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött

A gyakorlat lebonyolításának elsődleges helyszíne maga a hittudományi egyetem, illetve annak zenei közreműködést is igénylő rendszeres áhítatai vagy istentiszteletei. Emellett indokolt esetben igénybe vehető bármely más olyan szervezet – gyülekezet, oktatási intézmény vagy egyéb közösség – amelyben kiszámítható rendszerességgel és szakképzett lelkipásztor révén vagy felügyeletével igeszolgálat történik.

A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső" gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése

A gyakorlatok helyét és a külső gyakorlatvezetőket a szakfelelős ajánlása alapján és a Minőségbiztosítási Szabályzat 19. § (5) és (6) bekezdéseiben rögzítetteknek megfelelően az intézetvezető választja ki és az egyetem kéri föl. Szakmai ellenőrzésüket teológiai, illetve zenei szempontból úgyszintén az egyetem érintett területének oktatói biztosítják. Ennek módja a külső gyakorlati helyeken, a gyakorlat valamelyik szakaszában tett rendszeres – szemeszterenként legalább egyszeri – látogatás, személyes helyszíni tapasztalatszerzés.

Intézményi felelős:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: **Gyülekezeti éneklés**
Kredittartománya*:* 10 kredit
Felelőse: Dr. Arany János
Tantárgyai:
1) Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]
2) Egyházi ének [1, 2, 3, 4]
3) Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]

Tantárgy kódja: K061 **Tantárgy neve**: Gyülekezeti és iskolai énektanítás [2] **Tantárgy neve angolul:** Music Education at Church and School [2]	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező modul	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai gyakorlat	
A tanóra típusa: gyak. és **óraszáma**: 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: K060 Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
A kántor szakos hallgatók elméleti és gyakorlati fölkészítése a gyülekezeti és iskolai keretek között végzendő énektanításra.

A tantárgy tartalma:
A gyülekezeti Énekeskönyv tematikus szerkezete; az Énekeskönyv dallamai.
A dallamok
– típusai, műfajai (középkori ének, genfi zsoltár, lutheránus korál, régi magyar ének, angolszász himnusz stb.);
– himnológiai, egyháztörténeti háttere és az ünnepkörökhöz való kapcsolódása.
– Az énekoktatás / dallamtanítás általános technikai feladatai, módszerei; a módszerek igazítása a tanítandó csoportok életkori sajátosságaihoz (7. és 9. iskolai osztály / hittanos csoportok / konfirmációs előkészítő / felnőtt gyülekezet).
– Az egyházi énekek tanításának céljai, rövid és hosszú távú feladatai; dallamok, szövegek kiválasztása az istentisztelet, a bibliaóra, az ünnepkör vagy az iskolai program igényeinek figyelembe vételével.

Tananyag:

A református gyülekezeti Énekeskönyv, valamint különféle ifjúsági dallamgyűjtemények énekei a gyakorlat helyszínéül szolgáló iskola megszabott énekrendje és a gyakorlatvezető tanár választása szerint.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Gyakorlati jegy megszerzése:
A meglátogatott és a megtartott tanórákon fölmerülő kérdések megválaszolásának, illetve a feladatok elvégzésének rendszeres, azonnali minősítése.
A tanórákon kiadott, otthon-elvégzendő feladatok rendszeres számonkérése, ellenőrzése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

CSOMASZ TÓTH K. (szerk.): *Énekeskönyv – magyar reformátusok használatára*, MRE Budapest, 1948.

CSOMASZ TÓTH K.: *Dicsérjétek az Urat*, RZSI Sajtóosztálya, Budapest, 1971.

BERKESI S. (szerk.): *Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv*, Kálvin Kiadó, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-558-035-4.

További ajánlott irodalom:

BERKESI S.: „*Te néked zengek éneket”*, ORTE, Debrecen, 1994, ISBN: 963-044-303-1.

HARGITA P. (szerk.): *Dícsérjétek az Urat*, Református Egyházzenészek Munkaközössége (ReZeM), Budapest, 1996. ISBN: 963-300-276-1.

DRASKÓCZY B. (szerk.): *Jézushoz jöjjetek*, ReZeM, Budapest, 1993.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

A szakmai gyakorlat kódja: K002 **A szakmai gyakorlat neve:** Kántori szolgálat **neve angolul:** Worship Leader Service	**Kreditértéke:** 10
A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar	
A szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: 4 hét	
A szakmai gyakorlat jellege: több részben szervezhető	
A szakmai gyakorlat tantervi helye: 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: G043 Egyházi ének [4]; K105 Orgona [6]; K134-A Vezénylési gyakorlat [5]	

A **szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok**

A gyakorlat célja:
A kántori feladatokról az eddigi képzések és gyakorlatok során szerzett elméleti és gyakorlati ismeretek integrálása és működtetése. Azaz, annak elérése, hogy
– a hallgató képes legyen alkalmazni a képzés során elsajátított elméleti és gyakorlati ismereteket és teljes mértékben lássa át a kántori feladatok valamennyi alkotó elemét;
– a kántorjelölt önállóan állítson össze teljes istentiszteleti énekrendet az ahhoz tartozó intonációkkal és orgonakísérettel, úgy, hogy az énekrend és a bele illesztett kórusművek és/vagy hangszeres tételek megválasztása igazodjék az igehirdetéshez; azaz: a zene segítségével egészítse ki és nyomatékosítsa az istentiszteleten vagy bibliaórán elhangzó gondolatokat;
– a kántorjelölt tisztában legyen a gyülekezetben végzendő zenei munka leggyakoribb lehetséges feladataival és képes legyen azokat áttekinteni és egyedül megszervezni vagy elvégezni;
–a jelölt megismerkedjék a gyülekezeti adminisztráció őt érintő elemeivel is.

A gyakorlat tartalma:
A hallgató az utolsó tanulmányi évben összesen *egy hónapnyi* időt tölt egyazon vagy legföljebb két különböző állomáshelyen, hogy ott a gyülekezet lelkipásztorának felügyeletével a gyakorlat alatt növekvő mértékben részt vegyen a rendszeres és a gyakori kántori feladatok elvégzésében, sőt ezek egy részét a gyakorlat végén átvállalja. A gyakorlat négy hete esetleg két részre fölosztható: egy hetét tejesítheti a hallgató a gyülekezeti feladatokkal zsúfolt advent idején, a maradék a nagyböjt, esetleg a nagyhét idejére marad. A gyakorlat egyben a hallgató kántori záró vizsgájának előkészítése is, melyre ideális esetben a fogadó gyülekezetben kerül sor.

A gyakorlat tananyaga:
– a gyülekezet istentiszteleti rendjének és egyéb rendszeres programjainak megismerése;
– rendszeres szolgálat a gyülekezeti istentiszteletek előkészítésében (énekrend összeállítása), közreműködés az alkalmakon: vasárnapi istentiszteleten énektanítás, énekkíséret, esetleg orgonajáték;
– részvétel és énekvezetés temetési szolgálatokon, »sákramentumos« istentiszteleti alkalmakon (keresztelés, úrvacsoraosztás), illetve részvétel és orgonajáték esketési istentiszteleten.
– zenei feladatok elvégzése a gyülekezeti egyéb hitéleti alkalmain: bibliaórákon, hittanórákon, konfirmációs előkészítő foglalkozásokon; reggeli áhítatokon énekvezetés és orgonakíséret, bibliaórán énektanítás és hangszeres kíséret, oktató foglalkozásokon énektanítás;

– közreműködés, önállóan előadandó mű betanítása a gyülekezeti énekkar próbáin, kórusmű vezénylése az együttes hangversenyén;
– részvétel egyéb egyházzenei jellegű programok előkészítésében, szervezésében és lebonyolításában: (pl. ifjúsági énekes csoportok próbáin és/vagy szereplésein, a gyülekezet rendezte zenés áhítaton vagy templomi hangversenyen, hittanos csoportok ünnepi szereplésein, műsoros estjein stb.);
– karbantartási vagy egyszerű javítási feladatok a hagyományos orgona körül, illetve tájékozódás a modern elektromos hangszerek használatának technikai szabályaival kapcsolatban (áramforrás, csatlakozások, szükséges kiegészítő berendezések ismerete.

A **szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei**

A gyakorlat minden részfeladata bekerül a hallgató munkanaplójába, melyet igazolásul a gyülekezet vezető lelkésze lát el aláírásával.
A gyakorlat teljesítésének feltétele, hogy a hallgató a tananyagban fölsorolt munkatípusok (istentiszteleti énekrend készítése; istentiszteleti énekkíséret; énektanítás hittanórán vagy istentiszteleten; orgonás esküvői szolgálat; énekes temetési szolgálat; gyülekezeti kóruspróbák) közül legalább négyben önálló munkát is végezzen.
A szolgálatokat a vezető lelkész és a gyülekezet kántora irányítja, s azok eredményét ők minősítik.
A teljesítés az igazoló lapon lelkészi aláírással, osztályzattal és szöveges értékeléssel dokumentálható.
A szakfelelős oktató ennek birtokában vezeti be az osztályzatot a tanulmányi rendszerbe.

A szakmai gyakorlóhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött

A gyakorlat lebonyolításának helyszíne lehet olyan nagy gyülekezet – elsősorban Debrecenben vagy annak szűkebb vonzáskörzetében – , mely
– minősített kántort foglalkoztat,
– énekkarral bír,
– iskolát is működtet vagy hitoktatás révén azzal kapcsolatban áll,
– a kántori feladatok teljes körével (iskolai és gyülekezeti hittanórák, bibliaórák, kóruspróba, esküvő, keresztelő, temetés stb.) képes szembesíteni a hallgatót,
– az egyetem székhelyéhez elég közel található annak érdekében, hogy a végző hallgató a gyakorlat ideje alatt rendszeresen teljesíthesse néhány egyéb egyetemi kötelezettségét is.
Ha a fenti szakmai és gyakorlati feltételek engedik, a gyakorlat színhelyéül választható a hallgató anyagyülekezete is.

A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső" gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése

A gyakorlatok helyét és a külső gyakorlatvezetőket a szakfelelős ajánlása alapján és a Minőségbiztosítási Szabályzat 19. § (5) és (6) bekezdéseiben rögzítetteknek megfelelően az intézetvezető választja ki és az egyetem kéri föl. Szakmai ellenőrzésüket teológiai, illetve zenei szempontból úgyszintén az egyetem érintett területének oktatói biztosítják. Ennek módja a külső gyakorlati helyeken a gyakorlat valamelyik szakaszában tett rendszeres (de szemeszterenként legalább egyszeri) látogatás, személyes helyszíni tapasztalatszerzés.

Intézményi felelős:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

A szakmai gyakorlat kódja: K027, K028, K029 **A szakmai gyakorlat neve:** Kántor gyülekezeti gyakorlat [1, 2, 3] **neve angolul:** Practice of Church Music [1, 2, 3]	**Kreditértéke:** 3, 3, 3
A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar	
A szakmai gyakorlat időtartama teljes idejű képzésben: 1 hét, 1 hét, 1 hét	
A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő	
A szakmai gyakorlat tantervi helye: 1., 3., 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: Kántor gyülekezeti gyakorlat [1] [3]: Kántor gyülekezeti gyakorlat [2]	

A **szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok**

A gyakorlat célja:
Ismerkedés a protestáns gyülekezet kántori szolgálatának részfeladataival; előkészület az önálló kántori munkára a zenei szolgálatban részt vevők irányítására és a lelkipásztorral való együttműködésre.

A gyakorlat tartalma:
A hallgató az őszi szemeszterek során egy gyülekezetnél tesz 9 napos látogatást, melyet az egyetem úgy jelöl ki, hogy a gyakorlati időbe két vasárnap essék. A hallgató ezen időtartamon belül naponta legalább 8 órát köteles a gyülekezetben tölteni. A gyülekezet kántorának segítségével és lelkipásztorának felügyeletével hospitálás formájában megismerkedik a rendszeres és a gyakori kántori feladatok minél szélesebb körével: részt vesz az istentiszteleti alkalmakon, a temetéseken, a gyülekezeti kórus próbáján, illetve minden olyan gyülekezeti rendezvényen, amelyhez kántori szolgálat kapcsolódik. Az 1. szemeszter során látogatása csak tájékozódó jellegű, a 3. és 5. szemeszterben növekvő mértékben személyesen is bekapcsolódhat egy-egy részfeladat elvégzésébe.
A gyakorlat során látottakról a hallgató munkanaplót vezet, és összegzésként írásban megfogalmazza, hogy a kántori szolgálat mely területén kapott új impulzusokat, mennyire erősödött meg elhívatásában, illetve tanulmányai során, mely pontokon szorul további tapasztalatszerzésre.

A gyakorlat tananyaga:
– a gyülekezet istentiszteleti rendjének és egyéb rendszeres programjainak megismerése;
– énekes és/vagy hangszeres közreműködés, (pl. énekvezetés, énektanítás, illetve egy-egy énekkíséret vagy orgonaszám eljátszása) a vasárnapi istentiszteleten;
– zenei feladatok (nyitó és záró éneklés, énektanítás) a gyülekezeti bibliaórákon, hittanórákon, konfirmációs előkészítő foglalkozásokon;
– ének szolgálat kórház-látogatáson vagy énekvezetés temetésen;
– közreműködés, betanítás a gyülekezeti énekkarban;

– karbantartási vagy egyszerű javítási feladatok az énekeshagyományos orgona körül, illetve tájékozódás a modern elektromos hangszerek használatának technikai szabályaival kapcsolatban (áramforrás, csatlakozások, szükséges kiegészítő berendezések ismerete).

A **szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei**

Az egyhetes gyakorlat minden eseményét – az alkalom és az elvégzett feladat megnevezésével – rögzíteni kell a hallgató munkanaplójában. A bejegyzések tartalmát aláírásával a gyakorlatvezető igazolja.
A munka gyakorlati osztályzattal zárul, melyre nézve a gyülekezet lelkésze és kántora együttesen tesz javaslatot a gyakorlatvezető oktatónak. A minősítést a szakmai értékelés mellett a jelölt működésének emberi tényezői (hozzáállása, érdeklődése, magaviselete, kapcsolatteremtő készsége) is befolyásolják. Az osztályzatot a szükséges konzultációk után az oktató adja.
Indokolt esetben – ha a hallgató a gyakorlattal kapcsolatos kötelezettségeit nem vagy elfogadhatatlanul alacsony mértékben teljesítette – a gyakorlatvezető a teljesítés igazolását megtagadhatja.

A szakmai gyakorlóhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött

A gyakorlat lebonyolításának helyszíne lehet olyan nagyobb gyülekezet – elsősorban Debrecenben vagy annak szűkebb vonzáskörzetében –, amely
– minősített kántort foglalkoztat,
– lehetőség szerint énekkarral is bír,
– esetleg iskolát is működtet vagy azzal kapcsolatban áll,
– méreténél fogva alkalmas rá, hogy – akár egy hét alatt is – a kántori feladatok minél szélesebb körével (hittanórák, bibliaórák, temetés stb.) szembesítse a hallgatót;
– szükség esetén szálláslehetőséget is tud biztosítani a hallgatónak.
Ha a fenti szakmai feltételek engedik, a gyakorlat színhelyéül választható a hallgató anyagyülekezete is.

A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső" gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése

A gyakorlatok helyét és a külső gyakorlatvezetőket a szakfelelős ajánlása alapján és a Minőségbiztosítási Szabályzat 19. § (5) és (6) bekezdéseiben rögzítetteknek megfelelően az intézetvezető választja ki és az egyetem kéri föl. Szakmai ellenőrzésüket teológiai, illetve zenei szempontból úgyszintén az egyetem érintett területének oktatói biztosítják. Ennek módja a külső gyakorlati helyeken a gyakorlat valamelyik szakaszában tett rendszeres (de szemeszterenként legalább egyszeri) látogatás, személyes helyszíni tapasztalatszerzés.

Intézményi felelős:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K001 **Tantárgy neve**: Egyházzene szigorlat **Tantárgy neve angolul:** Comprehensive Exam in Church Music	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szigorlat	
A tanóra típusa: **—** és **óraszáma**: 0 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: szigorlat **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4.	
Előtanulmányi feltételek: K152 Zenetörténet [3]; K071 Hymnológia [2]; G020 Liturgika [1]; *G021 *Liturgika [2]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
Bizottság előtt történő, szakismereteket átfogó, összegző és rendszerező számadás a képzés során több, alapvető szakterületen szerzett ismeretekről. A számadás magába foglalja a szakiránynak megfelelő differenciált szakmai ismeretek – az egyházzenetörténet, hymnológia, liturgika tantárgyak – anyagát, tartalmait.

Szigorlati témakörök
Hymnológia:
– a Biblia tanítása az éneklésről, éneklés az ősegyházban és a középkorban,
– Luther és a német reformáció, a reformátorok tanítása az egyházi éneklésről, zenéről,
– a hazai reformáció kezdeti szakaszának éneklése, Szenczi Molnár Albert munkássága és a magyar zsoltárok,
– a református dallamkincs fő rétegei: gregorián eredetű dalok, humanista metrikus énekek, XVI.-XVII. századi magyar dallamok, XVIII.-XIX, századi magyar dallamok,
– énekeskönyvünk magyar dallamforrásai: Huszár Gál énekkönyvei, graduálok, debreceni, kolozsvári és váradi Énekeskönyvek
– Maróthi György és a kollégiumi zenélés,
– a XIX. századi reformok, Árokháty Béla, Gárdonyi Zoltán és Csomasz Tóth Kálmán munkássága;

Liturgika:
– a liturgika története: ószövetségi gyakorlat, zsinagógai istentisztelet, apostoli kor, nyugati liturgia, német reformáció istentisztelete, magyar liturgiatörténet,
– az istentisztelet: lekció, prédikáció, gyülekezeti imádság, az istentiszteletek formái (homíliás, úrvacsorás, keresztelési)

– a konfirmáció, a házasságkötés megáldása, a temetési szertartás, a lelkészszentelés, egyéb szentelési istentiszteletek;
Zenetörténet:
– egyházzenei műfajok a protestantizmus előtt és utána,
– a magyar és egyetemes zenetörténet legfontosabb alkotásai, melyek kapcsolatban állnak a Biblia szövegeivel és a gyülekezeti énekeskönyv énekeivel a korai kereszténységtől a XX. századig.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szigorlati szóbeli vizsga a vizsgaidőszakban:
A vizsga időtartama kb. 90 perc. A vizsgabeszámoló – a három érintett szakterületnek megfelelően – egy „A”, egy „B” és egy „C” részből áll. A jelölt a három tételrészt három külön tételsorból húzza ki, majd 30 perc készülési idő áll a rendelkezésére, hogy a feleletét kidolgozza. A tételsorokat a részterületek adott félévre érvényes tárgytematikája rögzíti. A vizsga során csak egy részterületen van lehetőség pót-tétel húzására. A vizsgázót a pót-tétel húzása esetén is megilleti 15 perc felkészülési idő. A feleletek átlagos időtartama kb. 15-15, együttes időtartamuk kb. 45 perc. Pótlólagos felelet esetén ez több lehet.
A vizsga a három érintett ismeretterület tanáraiból összeállított szigorlati bizottság előtt zajlik; a bizottság legalább két tagjának a feleletek teljes ideje alatt jelen kell lennie a vizsgán.

Értékelés:
A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mindhárom tételrészt legalább elégséges szinten teljesítette. A pót-tételrész húzása esetén a tételrészben elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A pótlólagos húzás ténye nem érinti a másik két részterület megítélését, de a végső szigorlati jegy ez esetben legföljebb jó (4) lehet.
A feleletek osztályozása egyébként a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
A liturgika, hymnológia, zenetörténet tantárgyaknál felsoroltak.

További ajánlott irodalom:
HAFENSCHER K.: *Liturgika – a keresztény istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben,* Luther kiadó, Budapest, 2010. ISBN: 978-963-997-907-9.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.

c) attitűdje
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
a szak minden oktatója

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: minden tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K003 **Tantárgy neve**: Teológiai szigorlat **Tantárgy neve angolul:** Comprehensive Examination in Theology	**Kreditértéke:** 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szigorlat	
A **tanóra típusa**: – és **óraszáma**: 0 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: szigorlat **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** **—**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 30 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: G030 Egyházismeret; G031-A Felekezetismeret [1]; R010-A Hitvallásismeret; R017-A Keresztyén hitünk alapjai	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A szigorlat során a szakon elsajátított teológiai ismeretek integrált számonkérése történik meg. A szigorlati kollokvium során a hallgató szóbeli felelet formájában, komplex tételsor alapján számot ad arról, hogy a teológiai tantárgyak során elsajátított ismereteket képes rendszerbe foglalni és az abban foglalt teológia anyagot egészében áttekinteni. A tételsor az Egyházismeret, a Felekezetismeret 1, a Hitvallásismeret, és a Keresztyén hitünk alapjai tantárgyak ismeretanyagát foglalja össze.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szigorlati szóbeli vizsga a vizsgaidőszakban.
A vizsga során a tétel egy "A" és egy "B" tétel-részből áll. Az adott félév tételsorát az adott félévre érvényes tárgytematika rögzíti. A hallgató az "A" és a "B" tétel-részt két külön cédulán húzza ki, majd legalább 20, legfeljebb 40 perc készülési idő áll a rendelkezésére, hogy a feleletét kidolgozza. A vizsga a szigorlati bizottság előtt zajlik; a bizottság legalább két tagjának a felelet teljes ideje alatt a vizsgán jelen kell lennie.
A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató mind az "A", mind pedig a "B" tétel-részt legalább elégséges szinten teljesítette. A két felelet együttes átlagos időtartama 20 perc. A vizsga során egy póttétel húzására van lehetőség: amennyiben az első tétel "A" vagy "B" tétel-részéből a feleletet a bizottság elfogadta, úgy a póttételből csak a nem teljesített tétel-részt kell megismételni. A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

A kötelező szakirodalom felsorolását a szigorlati tételsor tartalmazza.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei

- Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisét, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.

c) attitűdje

- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Gonda László, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

a szak minden oktatója

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: minden tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K005, K006 **Tantárgy neve**: Szakdolgozat [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Master's Thesis [1, 2]	**Kreditértéke:** 5, 5
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakdolgozat	
A tanóra típusa: konz., konz. és **óraszáma**: 3, 3 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** részfeladatok írásos bekérése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 5., 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K005 Szakdolgozat [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja:
Jelentős méretű, szakmai munkán alapuló tanulmány elkészítése, amelynek témáját a hallgató jelölheti meg, vagy szabadon választhatja ki a kántor szak oktatói által meghirdetett szakdolgozati témák közül.
A téma földolgozásának tükröznie kell a vonatkozó szakirodalomban való tájékozódás szándékát és képességét; az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során pedig képet kell adnia a jelölt szakmai ítélőképességéről. Ha a hallgató a tényfeltárás és az értelmezés területén szakmailag elérhető eredményt nyújt, akkor dokumentálható, hogy elsajátította és alkalmazni tudja a tudomány-terület fogalmi eszközeit és módszereit.
A dolgozati témákat a képzésben érintett tudományterületek köréből kell kiírni, illetve onnan választani; ez vonatkozik mind az oktatók, mind a hallgatók esetleges önálló témaválasztására. (pl. egyházzene-történet, egyházzene-irodalom, egyházi műfajismeret, zenepedagógia, hagyományismeret, a vallási közösségi élet ünneprendje, néprajz, zeneművek elemzése stb.)

Számonkérési és értékelési rendszer:

Számonkérés:
A jelölt a munka kezdetén témavázlatot és munkatervet mutat be. A fölkészülés és a munkáról való rendszeres beszámolás mind a szorgalmi, mind a vizsgaidőszakban e tervezet pontjai mentén halad és fejeződik be.

Értékelés:
A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik. A jelölt a munka kezdetén témavázlatot és munkatervet mutat be. A

fölkészülés és a munkáról való rendszeres beszámolás mind a szorgalmi, mind a vizsgaidőszakban e tervezet pontjai mentén halad és fejeződik be.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom: —
További ajánlott irodalom: —
A választott téma tantárgyánál feltüntetett és kibővített szakirodalom, valamint a témakör ismeretanyagát részletező szakmai lexikonok.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel, ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatsorokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, térképeket, diagramokat.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége
- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Arany János, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
a szak minden oktatója

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: TESI1, TESI2, TESI3 **Tantárgy neve**: Testnevelés [1, 2, 3] **Tantárgy neve angolul:** Physical Education [1, 2, 3]	**Kreditértéke:** 0, 0, 0
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: testnevelés	
A tanóra típusa: gyak., gyak., gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: aláírás, aláírás, aláírás **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 1., 3., 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: **—** [2]: TESI2 Testnevelés [1] [3]: TESI3 Testnevelés [2]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Az egyetemi hallgatókat a testkultúra elemeiből nyert értékekkel ruházza fel.
Olyan testi műveltséggel, ami tovább erősíti a megszerzett mozgásos cselekvési biztonságukat. Az egészséges életmódhoz szükséges rendszeres testmozgás biztosítása heti két órában, szervezett és szakember által irányított keretek között. Mozgásvágy kielégítése.
A megismert sportági mozgáselemek tudatos alkalmazásához szükséges alapvető játékszabályok megismerése.
A röplabda alapvető technikai (alkar- és kosárérintés, egykezes alsó, felső nyitás) elemeinek elsajátítása. A játékszabályok ismerete, alkalmazása, folyamatos játék kialakítása.
A kosárlabda alapvető technikai (indulócsel, megindulás, megállás, sarkazás, mellső kétkezes átadás, futás, védőhelyzet felvétele) elemeinek az elsajátítása. A játékszabályok ismerete, alkalmazása, folyamatos játék kialakítása.
A motoros képességek (erő) fejlesztése saját testsúllyal (statikus és dinamikus gyakorlatok) és kéziszerek (kézisúlyzó, tornabot, medicinlabda, zsámoly tornapad) használatával. A testnevelési játékok alkalmazásával (fogó- és futójátékok, küzdőjátékok, sor- és váltóversenyek) pedig az állóképesség fejlesztése és a mozgásigény kielégítése valósul meg.

Számonkérési és értékelési rendszer:

A hallgató rendszeres és aktív részvétele.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom: —
További ajánlott irodalom:

KRISTÓF L. – GÁL L. – MAGYAR GY.: *Sportjátékok III*., Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1992, ISBN: 963-190-021-5.
CSILLAG B. – GÁL L. – KRISTÓF L. – TÓTH J.: *Sportjátékok II.*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003, ISBN: 978-963-194-584-2.
PÁSZTHORY A. – RÁKOS E.: *Sportjátékok I.*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1992, ISBN: 963-184-309-2.
ONYESTYÁKNÉ R. M.: *Testnevelési játékok*, Magyar Testnevelési Egyetem, Budapest, 1992, ISBN: 963-716-615-7.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.

b) képességei
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Pinczés Tamás, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Testnevelési Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: — **Tantárgy neve**: Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3] **Tantárgy neve angolul:** Elective Course [1, 2, 3]	**Kreditértéke:** 3, 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: szabadon választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szabadon választható	
A tanóra típusa: ea./gyak., ea./gyak., ea./gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: Lásd az adott kurzus leírásában.	
A számonkérés módja: kollokvium/gyakorlati jegy, kollokvium/ gyakorlati jegy, kollokvium/ gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további** (*sajátos*) **módok:** Lásd az adott kurzus leírásában.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4., 5., 6.	
Előtanulmányi feltételek: —	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy lehetőséget kínál a hallgatóknak arra, hogy az egyetem bármely oktatója által a DRHE bármely szakán meghirdetett, saját képzési programjának nem kötelező vagy kötelezően választható tantárgyaiból szabadon válogasson, tantervét – a tantárgy kreditszámának összegéig – saját érdeklődésének megfelelően állítva össze, függetlenül attól, hogy a kiválasztott kurzusok képzési programja szempontjából szakmainak vagy értelmiséginek minősülnek-e, ezáltal pedig lehetőséget kapjon:
1) egy szűkebb tudományos kérdéskör elmélyültebb megismerésére, és/vagy
2) szakjához interdiszciplinárisan kapcsolódó tudományterületek megismerésére, ezzel szakmai látókörének bővítésére, és/vagy
3) általános műveltségének elmélyítésére.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Kötelező irodalom:
Lásd az adott kurzus leírásában.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom: —
További ajánlott irodalom: —
Lásd az adott kurzus leírásában.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul** az adott kurzus leírásában olvasható**.**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.

b) képességei
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.
- Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését..

d) autonómiája és felelőssége
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):
a szak minden oktatója

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: minden tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K040, K041, K042, K043, K044, K045 **Tantárgy neve**: Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6] **Tantárgy neve angolul:** Choral Singing [1, 2, 3, 4, 5, 6]	**Kreditértéke:** 1, 1, 1, 1, 1, 1
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: gyak., gyak., gyak., gyak., gyak., gyak. és **óraszáma**: 30, 30, 30, 30, 30, 30 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: aláírás, aláírás, aláírás, aláírás, aláírás, aláírás **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok: —**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2., 3., 4., 5., 6.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K040 Énekkar [1] [3]: K041 Énekkar [2] [4]: K042 Énekkar [3] [5]: K043 Énekkar [4] [6]: K044 Énekkar [5]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A hallgatók legyenek képesek a legfontosabb közösségi éneklési forma, az énekkari tevékenység minél magasabb szintű művelésére, gyakorlására. Szerezzék meg a társas énekléshez szükséges ismereteket, jártasságokat. A kóruspróbák során a gyakorlatban alkalmazható ismereteket szerezhetnek hangképzési, intonációs és ritmikai téren egyaránt. Tapasztalatokat gyűjthetnek a helyes szólamarányok, a homogén szólamhangzás kialakításának folyamatáról és a kórusművek különböző betanítási fázisainak hierarchikus rendszeréről. Az énekkari tevékenység során fő célunk elsősorban kisebb terjedelmű, főleg három- és négyszólamú egynemű- ill. vegyeskari darabok megtanulása, ezeknek egyetemi és egyházi rendezvényeken történő megszólaltatása.

Számonkérési és értékelési rendszer:

Az aláírás feltétele a próbák 75%-án való jelenlét, a megtanult művekben az adott szólam biztos tudása, s a fellépéseken való részvétel.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:
Egyházzenei vezérfonal, Tanfolyami jegyzet a magyarországi református lelkész- és kántorképzés számára. II. Kórusgyűjtemény, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1969.

Genfi zsoltárok Claude Goudimel harmóniáival négy szólamban, szopránba helyezett fődallammal, I-II. füzet, LFZE Egyházzenei Tanszéke és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 1997.
Szívemnek kősziklája, *Gárdonyi Zoltán egyházi kórusművei. I.* Református Egyházzenészek Munkaközössége, Budapest, 1998.
Magasztaló ének, *Gárdonyi Zoltán egyházi kórusművei. II.* Református Egyházzenészek Munkaközössége, Budapest, 2001.

További ajánlott irodalom:

BEHARKA P. – JOBBÁGY I.: *Evangéliumi vegyeskarok*, Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1976.
CSORBA I. (szerk.): *Karénekeskönyv*, Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1977, ISBN: 963-702-013-6.
CSORBA I. (szerk.): *Karénekeskönyv III.*, Luther Kiadó, Budapest, 2011, ISBN: 979-080-165-917-0.
FORRAI M. (szerk.): *Ezer év kórusa*, Editio Musica, Budapest, 1977.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.

b) képességei

- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K014, K015 **Tantárgy neve**: Gitár [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Guitar [1, 2]	**Kreditértéke:** 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: ea./gyak., ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15, 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: egyéni órák.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** a hangszerjátékhoz szükséges különböző készségek kialakítása és folyamatos fejlesztése érdekében ajánlott heti rendszerességgel, óráról órára ellenőrizni a hallgató haladását, gyakorlásának módszertani eredményességét.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4., 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K014 Gitár [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

Ismeretanyag:

1. Hangszeres és zenei ismeretek átadása. A hangszerkezelés fejlesztése (helyes testtartás, hangszer- és kéztartás kialakítása).
A szabad és ráhúzott pengetés megtanítása az üres húrokon, majd az arpeggio pengetés gyakorlása.
Törzshangok megtanítása az első fekvésben. Az egyszólamú játéktechnika gyakorlása.
Szünetek játéka az üres húrok tompításával (bal, majd jobb kézzel).
Ostinato és dudabasszus kíséret.
Hangos-halk játék, hangsúlyos hangok játéka.
A többszólamúság lehetőség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül, majd együttpengetéssel.
Egyszerűbb református gyermek- és ifjúsági énekek játszása, akkordokkal kísérése.

2. Előjegyzés nélküli modális hangsorok játéka az első fekvésben.
Módosított hangok tanulása a zenei anyagnak megfelelően.
Zenei nyitás-zárás és helyes hangsúlyok alkalmazása. A dinamikai váltás tanítása. Kétoktávos F-dúr és G-dúr skála játszása az első fevésben.
A második fekvés és az egyszerű fekvésváltás megismerése.
A kettősfogások gyakorlása, fejlesztése. Az együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyű kétszólamú darabokban.
A zenei artikuláció tanítása és alkalmazása zeneművekben.
Református gyermek- és ifjúsági énekek játszása, akkordokkal kísérése.

Számonkérési és értékelési rendszer:

A félév során a hallgató rendszeresen látogatja a tanórákat és folyamatos gyakorlással készül rá. A szemeszter végén elvárható, hogy a kurzuson résztvevő a félév során tanult dalok bármelyikének dallamát (kottából vagy kívülről) el tudja játszani, illetve annak akkordjait az ének alá megfelelő tempóban, folyamatosan és tisztán intonálva hozzá tudja játszani (az éneklés nem követelménye a kurzusnak).

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

PUSKÁS T.: *Gitáriskola,* Editio Musica Budapest, Budapest, 1968, ISBN: M08-005-675-2.

NAGY E. – MOSÓCZI M.: *Gitáriskola I.-II.*, Editio Musica Budapest, 1983, ISBN: M08-012-280-8.

BERKESI S. (szerk.): *Az Úrnak zengjen az ének - Ifjúsági Énekeskönyv*, Kálvin János Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 963-558-035-5.

További ajánlott irodalom:

SZENDREY-KARPER L.: *50 magyar népdal*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1976, ISBN: M08-007-329-2.

SZENDREY-KARPER L.: *Gitárgyakorlatok I. –II. –III.*, Editio Musica Budapest, Budapest, 1982, ISBN: M08-012-040-8.

Reperoire gitárra, Editio Musica Budapest, Budapest, 2005, ISBN: M08-014-445-9.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
- Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): Nagy Gábor, óraadó, —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K092, K093 **Tantárgy neve**: Népének, népzene [3, 4] **Tantárgy neve angolul:** Folk Songs and Folk Music [3, 4]	**Kreditértéke:** 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: ea./gyak., ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15, 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: **—**	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** **—**	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4., 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: **—** [2] K092 Népének, népzene [3]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A tantárgy célja: hogy a hallgató átfogó ismereteket szerezzen a magyar népzene, mint zenei anyanyelv tipikus műfajairól, stílusairól, stílusrétegeiről, a dialektusterületek sajátosságairól. A népzene rendszerezéselméletéről, a feldolgozás elveiről, módszereiről, életmódjáról és helyéről a társadalomban. Szerezzen jártasságot az előadásmódban, az évköri és életkorhoz kötődő szokások rendszerében, a közösségi életmód és kultúra összefüggéseiben.
Adjon lehetőséget a magyarországi népének történetének vázlatos ismeretére, a legfontosabb történeti forrásoknak, és európai hátterüknek ismeretére, kapcsolatot találva más felekezetek énekeskönyvi énekeivel. A népénekek hangnemének, ritmikájának és versszak-képletének elemzése,- szövegek megértése, magyarázata, liturgikus alkalmazása. A népének és az élő hagyomány kapcsolata, folyamatos jelenléte az elérhető hagyományanyag népzenei hangzó forrásainak ismeretével.

A tantárgy tartalma:
A zenei anyanyelv megismerése: néprajzi csoportok, dialektusok, néprajzi tájak jellemzői. *A népművészet*, *népszokások, paraszti életmód megismerése:* népszokások ismerete az évkör, emberi életfordulók szerint. A szellemi és tárgyi kultúráján, díszítőművészetnek jelrendszerén, mese-, monda- és hiedelemvilágán keresztül. *Betekintés a népzenei ismeretek alapjaiba*: a népdalelemzés szabályainak ismerete, alkalmazása, a népzenekutatás története, jelentős gyűjtemények ismerete. A népdalrendszerezés elméletének és gyakorlatának ismerete a főcsoportok jellegzetességeivel, a főbb stílusrétegek ismerete.
Népének stílustörténet: a népének fogalma, legfontosabb történeti források. A mai énekeskönyvek keletkezésének körülményei. A strófás népénekek kialakulása a középkorban. Gregorián eredetű és középkori kanciókból lett népénekek. A reformáció korának népénekei, a lutheri korál és a genfi zsoltár. Az ellenreformáció korának népénekei, népénekek a 18-20. században.

A népénekek istentiszteleti alkalmazása: helye a liturgiában, használata az istentiszteleten, vonatkozó egyházi rendelkezések ismerete. Az énekrendek összeállításának szempontjai. *Népénekek népzenei felvételeken:* a különböző felvételek összehasonlítása, a stílusos éneklésmód elsajátítása.

Számonkérési és értékelési rendszer:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: a félév során 4 alkalommal összesen mintegy 20-25 népének, népdal megszólaltatása, alkalmanként egy-egy szemelvény részletes elemzése.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

VARGYAS L.: *A magyarság népzenéje*, Planétás Kiadó, Budapest, 2002, PAKSA K. (szerk.), ISBN: 963-901-494-X.

TÁTRAI ZS. – KARÁCSONY MOLNÁR E.: *Jeles napok, ünnepi szokások, Jelenlévő múlt*, Planétás Kiadó, Budapest, 1997, ISBN: 963-901-405-2.

DOBSZAY L.: *A magyar népének I.,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2006.

PAPP A. (szerk.): *A magyar népének II. – I/A Gregorián eredetű népénekek,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2013.

PAPP A. (szerk.): *A magyar népénekek II. A 16. század magyar eredetű népénekei,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2013.

PAPP A. (szerk.): *A magyar népénekek II. – 3/B Korálok,* MTA-TKI-LFZE Egyházzenei Kutatócsoportja és a Magyar Egyházzenei Társaság, Budapest, 2013.

További ajánlott irodalom:

PAKSA K. (szerk.): *Karácsony, húsvét, pünkösd a zenei hagyományban,* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-058-168-4.

BÁLINT S.: *Karácsony, húsvét, pünkösd,* Szent István Társulat, Budapest, 1976 ISBN: 963-360-044-8/1.

PAKSA K.: *Magyar népzenetörténet,* Balassi Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-506-885-2.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei

- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.

c) attitűdje

- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse: Dr. Kiss Csaba Márton, főiskolai docens, DLA
A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): Szabóné Fodor Adrienne, tanársegéd, —
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: K016, K017 **Tantárgy neve**: Orgonarepertoár-ismeret [1, 2] **Tantárgy neve angolul:** Organ Repertoire [1, 2]	**Kreditértéke:** 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: differenciált szakmai ismeretek	
A tanóra típusa: ea./gyak., ea./gyak. és **óraszáma**: 15/15, 15/15 az adott félévben **Az ismeretátadásában alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok, jellemzők**: zenehallgatás.	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, gyakorlati jegy **Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további** (*sajátos*) **módok:** hangszeres beszámolók a félév során; zenehallgatás – zenefelismerés.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati **gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”)**: 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye: 4., 5.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: — [2]: K016 Orgonarepertoár-ismeret [1]	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó **ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása**

A kurzusok során a hallgatók megismerkednek az orgonairodalom legfontosabb alkotásaival a kezdetektől egészen napjainkig, külön hangsúlyt fektetve a különböző iskolák, irányzatok alapos ismeretére. A kurzusok célja, hogy a hallgatók egyrészt tisztában legyenek a különböző stílusok, műfajok, iskolák ismertetőjegyeivel és képesek legyenek a gyakorlati orgonajátékban (koncertek, áhítatok, liturgiák) összeállításában az elméleti ismereteket alkalmazni.

Tematika:
Orgonarepertoár-ismeret 1.
Az orgonairodalom kezdetei a késő középkorig
A reneszánsz orgonazenéje
Girolamo Frescobaldi
Olasz és spanyol orgonaiskola a 17. században
Angol orgonazene
Francia orgonairodalom
A németalföldi orgonaiskola
Az észak-német orgonaiskola
Johann Sebastian Bach
A javabarokk

Orgonarepertoár-ismeret 2.
A Bach utáni korszak (Johann Kittel, Johann Ludwig Krebs, Carl Philipp Emmanuel Bach)
A bécsi klasszika orgonamuzsikája (Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart)
A német romantika (Felix Mendelssohn-Bartholdy; Johannes Brahms; Robert Schumann)
Liszt Ferenc és Cesar Franck

Francia orgonamuzsika a 19–20. században (Marcel Dupre, Charles-Marie Widor, Maurice Durufle)
Német orgonaszerzők a 19–20. század fordulóján (Max Reger, Siegfried Karg-Elert, Joseph Rheinberger)
XX. századi és kortárs orgonaszerzők (Paul Hindemith, Olivier Messiaen, Gárdonyi Zolátn, Gárdonyi Zsolt, Kolos István, Ligeti György,)
(A témakörök egyben a zenefelismerés anyagát is jelentik úgy, hogy egy-egy témakörhöz egy orgonamű kerül kijelölésre a félév során, amelyet a hallgatóknak fel kell ismerniük.)

Számonkérési és értékelési rendszer:

Szorgalmi időszakban a hallgatók kiadott rövid hangszeres darabok órán való bemutatásával, illetve szintén előre kiadott orgonaművek (lásd tematika) zenefelismeréseivel adnak számot a félév során szerzett ismereteikről. A hangszeres referátum és a zenefelismerés, így a kurzus értékelése a Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat 26.§ (4.a.) alapján, osztályzás a 28.§ (7) szerint történik.

A **2-5** legfontosabb *kötelező,* illetve *ajánlott* **irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

BEHARKA P.: *Gyülekezeti Orgonajáték II.*, Magyarországi Baptista Egyház, Budapest, 1980.
DAHLHAUS, C. – EGGEBRECHT, H. H. (szerk.), magyar kiadás: BORONKAY A. (szerk.): *Brockhaus Riemann zenei lexikon*, Zeneműkiadó, Budapest, 1983–1985,
I.: A–F ISBN: 963-330-474-1
II.: G–N ISBN: 963-330-543-8
III.: O–Z ISBN: 963-330-572-2.

További ajánlott irodalom:

LUKAS, V.: *Reclams Orgelmusikführer*, Ditzingen, 2002, ISBN-13: 978-315-010-504-7.
FABER, R. – HARTMANN, P. (Hg.): *Handbuch Orgelmusik: Komponisten - Werke - Interpretation. – Vom 15. Jahrhundert bis zur Gegenwart*, *Metzler, J B,* 2002, ISBN-13: 978-347-601-877-9.

Azoknak **a KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** *(tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása
- Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

b) képességei
- Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.
- Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.
- Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.

c) attitűdje
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:
Dr. Kovács Krisztián, adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Egyházzenei Tanszék